

Zon

Yesus nugau Ze Naliupet Zon nug sikut weun

Agau e nugau zebigeg

Yesus Mesgai wag simai darena, wai 60 mazicina, Zon nug Yesus nugau ze sikut weun. Du tub wanib Zon, go Yesus nugau tapaimaraneun du tub, gonun, duail el asi u go nug agau go sikut weun dabilanem. Yesus go Uwait nugau Nag pet, gonun, go ig Uwait ein sul abai migabun em e ebu usaleun. Gonug ig igual igul eg ebuan imaigeun, bo, ig goen igual oigeb petak ab tam. Go igual uhu oimai, noumeun, ig go en dabelab tam, gonun, ig goen dabelabun aimai, Zon nug agau e sikut wai migeun.

Agau e sesamorabun ze

- 1:1-18 Yesus go eru eiman alaimai, em e ebu usaleun.
1:19-51 Ze ziwaraneun du, Zon go salau mina mina, Yesus nug gonugau tapaimarabun dudu tutak tutak ularena, alemen.
2:2-12:50 Yesus nugau tapaimaraneun duail el goagal ameag nug araog salau mina, uligemen.
13:1-19:42 Yesus go Zerusalem ban uzan beteimai, go duail el ze awaraimai, igul ipal abai mareun. Guzenaimai, go noumeun.
20:1-31 Yesus go noumaimai, koli usai zuna, gonugau duail el goagen uligemen.
21:1-25 Ziwas tub ebu, Yesus go koli Galili agaig zuna, gonugau tapaimaraneun dudu agen go uligemen.
-

Awau dabun ze araog usaleun.

1 ¹Get get pet, Uwait go em e patai mab tam ebu, Ze dareun. Ze go gue Yesus. Ze go Uwait nug dual dareun. Ze nug go Uwait. ²Go getal pet Uwait nug dual muzmuz dacaneun.

³Ze go nug ece unum usalai meun. Ece ipal go abu tub eiman zuab tam. Ece unum zoun Ze nugtal patai meun. ⁴Awau dabun gusig go ebu umkoskos dareu, awau dabun gusig go sil al duailel marena, pianem. ⁵Al gonug umaum hilai hina, hilanau usalaneu. Umaum nug al go zilacurabun iboin tam.

⁶Du tub usaleun. Gonugau wanib Zon. Go Uwait nug palautina, aleun. ⁷Gonug duailel al go en awarabun aleun. Guzenina, duailel unum go ze go doimai, goagal oiagab ze go en petak abun awareun. ⁸Zon nug go al tam. Go gaul al go ses zoidareu, gonugau ze amegai em e ebu duailel al go en awarabun aleun. ⁹Al go petak. Al go zoi dareu nug em e ebuan duailel unum al hilaraba, goagal oiagab oug hilai amau.

¹⁰Gonugtal em e patai meun. Go em e ebu alai dareun, bo, em e ebuan duailel ag go abe i memen. ¹¹Go gonugau ban meun uzan beteun, bo, go ebu gonugau ug agen siksikaimai, go imab tam. ¹²Guzenina, duailel ipal agal oiagab petak emen agen go imaiemen. Guzenina, go nug duailel go agal oiagab go en petak emenin imaraimai, Uwait nugau gelegul alegul tapai mareun. ¹³Ag Uwait nugau gelegul usalabun ag em e ebuan memeagar agal esepag sil patarai mab tam. Uwait nugau Ah Wes nug patarai meun, gonun, Uwait nug tutak agal memeag.

¹⁴Ze go du sul alaimai, ig ula ebu alai dareun. Gonug gonugau ougab naliu mui eiman, ig isanigeimai, gonugau petak igul abai migeun. Go gonugau memeg, Uwait, nugau nag tutakpaiu. Guzenaimai, memeg nugau gusig banou oi alina, ig gusig go pemun.

¹⁵Zon nug go en eneun. Gonug duailel guzenai awareun, “Iz du go en getal guzenai awaranemin, ‘Du tub go iz seiab ses zoi dareu, go izal Dubanou Ban. Izal anikai nug iz zoliwau tam ebu go dareun.’” ¹⁶Ig duailel naliu tam, bo, gonugau ougab naliu mui eiman ig umkoskos isanigeimai, suban gumiganeu. ¹⁷Uwait nug gonugau kasai ze Moses nugau ebeg ebu mina, go nug duailel kasai ze go sesamorabun awaraneun, bo, Uwait nug Yesus Kristus* palautina, gonugau ougab naliu mui eiman isanigena, gonugau nag nug gonugau igul petak mui, gonugau ougab naliu mui, abai migeun. ¹⁸Du tub Uwait nugau enib piab tam. Uwait nugau nag tutak go han Uwait, gonun, go memeg waugab daimai, go nug ig memeg abai miganeu.

Ze ziwaraneun du Zon nugau ze.

(Matiu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹Zuda dudu banban agen Zerusalem uzanan Uwait ula dacanemen dudu* ipal mui, Liwai* dudu ipal abai ereg palautarena, betei Zon kanabemen, “Na du in?” ²⁰Guzenina, Zon nug ze go wagemab tam, go nug duailel unum darena ze araog awareun, “Iz Kristus* tam.”

²¹Goagen koli kanabemen, “Guzenem aba, na in? Na Uwait nugau ze doimai, awaraneun du Elaiza ta?”

Gonug koli awareun, “Tam.”

Goagen koli kanabemen, “Na Uwait nugau ze doimai, awaraneu du* Uwait nugtal tapai mizeun ig gumei daremun du ta?” Gonug awareun, “Tam.”

²² Goagen kolital guzenai kanabemen, “Guzenaimai, nagen ig aigen, na du in? Ig dudu banban agen palautigena, alemun, ig ze koli oi betei awaramam, gonun, na du in aba nagtal aigamam.”

²³ Zon nug guzen eun, “Getal Uwait nugau ze doimai, awaraneun du Aisaia nug guzenai sikut weun,

‘Du tub nugau zeu nug du tamacag uzan em ula ebu ulaimai, guzeneu, “Dubanou Ban nugau abu suban kalai moron. Gonugau abu tugui ai moron.” eun.

Aisaia 40:3

²⁴ Parisi* dudu ipal agen dudu go palautarena, betemen. ²⁵ Goagen koli go guzenai kanabemen, “Na Kristus Uwait nug gonugau duail el koli imarabun tapai mizab tam, na Elaiza tam, na go Uwait nugau ze doimai, awaraneu du han tam aba, na einen duail el ze ziwaranem?”

²⁶⁻²⁷ Zon nug koli guzenai awareun, “Iz duail el ze sil ze ziwaranem. Bo, du tub ag ula tapai dareu, ag du go i abiu, go iz seiab ses alai dareu, bo, go du banou, iz du naliu tam, gonun, iz gonugau arab ebuan arab galau oi habun go iboin tam.”

²⁸ Betani uzan, Zordan ze gasag tubaim, am zuaneun eiman go ebu, Zon nug duail el ze ziwaranem ebu, igul go unum usaleun.

Yesus go Uwait nugau Nag pet.

²⁹ Nineimai, umaseu, Zon go Yesus alina, peimai, eneun, “Ag uligan, ulibe du go Uwait nugau sipsip nag pet. Gonug em e ebuan duail el agal igul eg macanemen zilagai marabun aleu. ³⁰ Iz du go en getal ze maraimai, awaremin, ‘Du tub go iz seiab ses zoi dareu, go izal du banou awaremin, einen, izal anikai iz i soliwau ebu, go dareun.’ ³¹ Izaseu sag go du go in iz i abiu, bo, iz alai Israel* duail el go abai marabun ze ziwaranem.”

³² Zon nug kolital eneun, “Iz Uwait nugau Ah Wes Emes ulagaimai, meg kurumuk sul, alaimai, go al dareun pemin. ³³ Iza han iz go i abiu, bo, Uwait nug duail el agal igul eg ebuan ailabun ze sil ze ziwaranem salau mileun. Gonug aileun, ‘Izal Ah Wes alai du tub al daba, na abiu mamam, du go tutak go nug duail el Ah Wes sil ze ziwaramau.’ ³⁴ Zon nug kolital eneun, “Iz igul go guzeneun izatal pemin. Iz petak pet awarem, go Uwait nugau Nag pet.”

Yesus nug gonugau tapaimareu dudu tapai mareun.

³⁵ Nineimai, umaseu, Zon nugau tapaimareu dudu aliag Zon nug al koli go ebu tapai daremen. ³⁶ Go Yesus betena, peimai, eneun, “Ag uligan, go Uwait nugau sipsip nag pet.”

³⁷Tapaimareu dudu aliag go Zon nug ze go awareun doimai, go Yesus sesamorai betemen. ³⁸Yesus nug dudu aliag go agen sesamorai betemen kekulai piaraimai, kanabareun, “Ag ein itanemen?”

Goagen koli auremen, “Du banou, tapaimiganem du, na eru ebu dacanem?”

³⁹Guzenina, go nug koli awareun, “Ag piabun e zon.”

Guzenaimai, go sesamorai beteimai, gonugau dacaneu zau pemen. Peimai, go al betei ninemen. Einen? Ziwas go umusig pet, em umutabun ena. ⁴⁰Andru go Saimon-Pita nugau amag, go zaug al alemen. Go Zon ze ziwaraneun du nugau ze doimai, zaug al Yesus sesamoremen. ⁴¹Umaseu, Yesus nugau zau go uteimai, amegai beteimai, gonugau apag Saimon tuloroimai, aureun, “Ig Mesaia pemun.” (Wanib go Mesaia Hibu ze, Grik ze eiman Kristus anem. Go du go Uwait nug gonugau duail el koli imarabun tapai meun.) ⁴²Andru nug Saimon Yesus waugab imai betena, Yesus nug peimai, eneun, “Na Saimon, Zon nugau nag. Aiu ses nait wanim Sipas damau.” (Wanib go Sipas kekulaimai, Pita amam. Wanib gonugau zebigeg go ‘aiwag’.)

⁴³Yesus nineimai, umaseu, go Galili agaig ebu bitabun dabeleun. Go beteimai, du tub wanib Pilip tuloroimai, aureun, “Na zoimai, iz sesamilen.”

⁴⁴Pilip go Betsaida uzanan. Go Andru zaug Pita dual agal uzan.

⁴⁵Guzenina, Pilip betei, Nataniel tuloroimai, aureun, “Ig du tub tulatoromun. Getal Moses nug kasai ze agau ebu du go en sikut weun mui, Uwait nugau ze doimai awaranemen dudu ipal agen han go en sikut wemen. Gonugau wanib Yesus, Nasaret uzanan, Zosep nugau nag.”

⁴⁶Nataniel nug eneun, “Nasaret uzan go ginampet. Ece naliu tub Nasaret uzan eiman alamau ta?”

Guzenina, Pilip nug koli aureun, “Na zoiba, uligen.”

⁴⁷Nataniel go Yesus waugab bete betena, Yesus nug peimai, eneun, “Ag uligan! Du e aleu, go Israel du tuguianau pet. Go polu ze tub i macaneu.”

⁴⁸Nataniel nug koli Yesus go kanabeun, “Na iz erunai abe milem?”

Yesus nug koli aureun, “Pilip na i ulizau ebu, iz na a sabug waugab hobo daremen peizemin.”

⁴⁹Nataniel gue ze go doimai, aureun, “Du banou, tapaimiganem du, na Uwait nugau Nag, na Israel duail el gumarabun du banou.”

⁵⁰Yesus nug koli aureun, “Iz na a sabug waugab hobo daremen aizemin en na ounab petak em ta? Aiu ses nait amen nug gugeg banban beu beu pimam.” ⁵¹Yesus nug kolital aureun, “Iz na petak pet aizem, ai ses Mesgai im oitaba, Uwait nugau tibur* inain Du Nugau Nag dareu sinen nonen, sinen nonen, ai dabi, na piaramam.”

Kana uzan du tub air oun.

2 ¹Gil aliag mazicina, Yesus nug Pilip Nataniel dual ulareun, uzan tub wanib Kana, Galili agaig ebu, du tub gil ainarai ebu, air oun.

Yesus nugau anag gue duair go agal egarabun agal zaueim dareun. ²Go Yesus gonugau tapaimareu dudu han ereg duair go agal egarabun zaueim alabun ularena, alai daremen. ³Go wain ze unum poina, Yesus nugau anag nug Yesus guzenai aureun, “Duaillel wain ze poemen.” ⁴Yesus nug koli aureun, “Anikai, iz na ein igul mabun i ailen. Izal salau mabun ziwas i zuau dareu.”

⁵Gonugau anag nug koli wain ze gumanem salau dudu awareun, “Gonug ag ein ze awaraba, ag ze go sesamoran.” ⁶Zaueim go mis banban wasolig dareun. Go Zuda agal igul ebeag ulusabun guzenanemen. Mis banban tutak tutak, go *dram* banou sul. ⁷Yesus nug salau dudu awareun, “Mis e oug ze unum kapai macan.” Goagen gonugau ze doimai, go mis oug ze goriemen. ⁸Guzenina, go nug awareun, “Ze ipal goriaiban oimai, betei, ee gumanu du go muran.” Guzenaimai, goagen ze go goriaimai, oi betei moromen. ⁹⁻¹⁰Ee gumanu du gue go ze oi betemen zeun. Ze go wain kekuleun. Go i abiu wain ze go eruan omen. Salau dudu go tutak eruan omen go abiu. Guzenaimai, ee gumanu du go nug air awau oun du uloron, alina, guzenai aureun, “Dudu ag amegai wain naliu marena, zanem, wain naliu go unum zina, aiw ses wain naliu tam marena, zanem. Bo, na wain naliu e mina, dareun, ulis oi alem!”

¹¹Go gugeg amegai, Yesus nug Kana uzan, Galili agaig ebu, gonugau gusig banou abai marena, gonugau tapaimareu dudu go en goagal oiagab petak emen. ¹²Go guzenaimai, Yesus gonugau anag amagul abai gonugau tapaimareu dudu mui, Kana uzan utei, Kapaneam uzan beteimai, go ebu ziwas asiw daremenin.

**Yesus nug dudu esab gau macanemen tempel
zaueim daremen zamareun.**

(*Matiu 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46*)

¹³Ziwas go ebu, Zuda duaillel agal zobu ziwas Izip emgasag utei alemen dabilanemen zobu, wanib Pasowa ziwas zoi darena, Yesus go Zerusalem ban uzan beteun. ¹⁴Go Uwait ecesab muranemen zau banou* oug simai, dudu agen bulumakau, sipsip, meg inain oimai, Nou Zaueim go aiwag en dudu ipal marena, goagen gau mina, aiwag oi daremen ebu simai piareun. Dudu ipal aiwag ameg wanem han ereg simai daremen piareun. ¹⁵Guzenaimai, go nug us ipal oimai, wakum maimai, egun go inain unum zobu zauan zamarendai, wanemen. Dudu aiwag ameg wanem dudu go agal biz unum esikai marena, goagal aiwag unum hilarai heun. ¹⁶Dudu go agen meg inain aiwag en dudu ipal marabun daremen go nug gusig ze awareun, “Ecesab go unum oi alian! Ag izal mekai nugau zau go igwanem empip mabun uzan sul i usalai macan.” ¹⁷Gonugau tapaimareu dudu agen Yesus nug ze go aneun doimai, ze tub Uwait nugau agau ebu dareu koli dabilemen. Ze go nug guzeneu,

‘Iz nait zau tuguianau suban naliu dabun en oiab oug ab sul elena,
gonun, iz salau gusig oi darem.’ *Buk Song 69:9*

¹⁸ Zuda dudu banban agen Yesus nug igul go meun uligaimai, koli kanabemen, “Na ig ein gugeg abai migemen, ig abe mamam, na Uwait nug gusig go mizeun?” ¹⁹ Yesus nug koli awareun, “Bo, agen Uwait ecesab muranemen zau banou e tigalebi, izan gil ianai ainarai ebu sag koli asai mai.” ²⁰ Goagen koli kanabemen, “Nait dabeleu, na Nou Zau banou tub gil ainarai mabun iboi ta? Dudu ag zau e memen wai 46 sag mazicina, poemen.” ²¹ Bo, Yesus zobu zau go en anab tam, go gonugau enib en aneun. ²² Guzenaimai, Uwait nug Yesus noumeun koli usai morona, ziwas go ebu, gonugau tapaimaraneun dudu agen ze go gonug getal awareun ze go koli dabilemen. Uwait nugau ze go nug en sikut wemen dareun mui, Yesus nug awareun ze en mui, goagal oiagab petak emenin.

Yesus go duail el agal dabeleu go unum abe meun.

²³ Yesus go Pasowa ziwas ebu, Zerusalem ban uzan daimai, gugeg beu beu guzenina, duail el asiu go uligaimai, goagal oiagab go en petak emen. ²⁴ Bo, Yesus go ag en gonugau ougab petak ab tam, einen, agal oiagab oug agal dabeleu abe meun. ²⁵ Go nugtal duail el go agal oiagab oug erunai pet dareu abe mareun, gonun, du tub nug duail el go agal igul en aurabun iborain tam.

Yesus go Nikodemus al zeze meun.

3 ¹ Du tub wanib Nikodemus, go Zuda duail el agal du banou tub. Go Parisi du. ² Umaum tub, go Yesus dareun zaueim beteimai, guzenai aureun, “Du banou, ig abiu na tapaimiganem du banou. Uwait nugtal na palautizena, alemen. Na gugeg beu beu memen sul du tub nug mabun iborain tam. Uwait nugtal du go al daba, petak go gugeg go mamau.”

³ Yesus nug koli aureun, “Iz petak pet aizem. Du in go koli awau i usalamau, du go gue Uwait nugau gumarabun uzan i pimau.”

⁴ Nikodemus nug koli Yesus kanabeun, “Du go banou usaleun erunai koli nanag ginampet usalamau? Go koli anag ougab oug simai, koli awau usalaimai, nuabun iboin ta?”

⁵ Yesus nug koli eneun, “Iz petak pet aizem. Du in go ze mui Uwait nugau Ah Wes mui ze ziwab tam, go Uwait nugau gumarabun empip i simau. ⁶ Dudu ag agal enimag memeagar anaiagar eiman wanemen, bo, Uwait nugau Ah Wes nug igual doropig awau muzmuz dabun gusig miganeu. ⁷ Na ze e aizem en dabeleu asiu i on. Ag koli awau usalan. ⁸ Wol nugtal go zoimai, waneu. Na gonugau saiu sag duanem, bo, go eru eiman zoimai, waneu, na i abiu. Go sul, duail el unum ag Uwait nugau Ah Wes nug awau usalai mareun ag guzental guzenamamen.”

⁹ Nikodemus nug koli aureun, “Igul go erunai zumau?”

¹⁰Yesus nug aureun, “Na Israel emgasag e ebuan duailen tapaimaranem du banou, na erunai igul go abe i mem? ¹¹Iz na petak pet aizem. Ig ze go ulis aizai darem go ig unum abe maimai, uligemun. Bo, ag ze go duabun utemen. ¹²Iz ag em e ebuan igul awaremin oiagab petak i amau, gonun, Mesgai wagan igul awaranai, han oiagab petak i amau. ¹³Em e ebuan du tub Mesgai wag i simai dareu. Tam, Du Nugau Nag sag go Mesgai utei aleun. ¹⁴Getal Moses nug du tamacag uzan, em ula ebu, man dorig aumag ebu, asai meun sul, dudu agen Du Nugau Nag han guzentel guzenamamen. ¹⁵Guzenaimai, duailen inen ag goen agal oiagab petak anemen agal doropag awau muzmuz damau.

¹⁶Uwait nug em e ebuan duailen en ougab noumaimai, gonugau nag tutakpaiu palautina, aleun. Go igul go guzenina, duair inen go en oiagab petak amau, go i noumamau, gonugau dorig muzmuz awau damau. ¹⁷Einen, Uwait nug gonugau nag em e ebu duailen sisirabun du sul Uwait nugau ameg ebu ag ze awarabun palautab tam, bo, go duailen agal igul eg ebuan imarabun palautoroun. ¹⁸Duair inen go gonugau nag en oiagab petak emen go Uwait nugau ameg ebu ze tamacag. Bo, duair inen go en oiagab petak ab tam, go ze a. Einen, go Uwait nugau Nag tutakpaiu en ougab petak ab tam. ¹⁹Uwait nug em e ebuan duailen guzenai sisiramaui; Uwait nugau al hilanau em e ebu aleun, bo, em e ebuan duailen ag unum em e ebuan igul eg maimai, umaum dabun oiagab noumanem. Agal oiagab oug igul eg mabun sag guzenanem. Guzenaimai, ag Uwait nugau al go en oiagab noumab tam. ²⁰Duailen inen igul eg macanem, go Uwait nugau al hilanau wabun utanem. Al go hilanau nug go igul eg macaneu araog muramoro i ina, uminaimai, al go hilanau ebu i alamaui. ²¹Duair in go igul naliu mamaui, go al hilanau ebu zuaneu. Einen, go duair salau mina, go dudu ipal agen go pianem.”

Zon nug Yesus en araog ze meun.

²²Go guzenaimai, Yesus go gonugau tapaimareu dudu mui Zerusalem ban uzan uteimai, Zudia agaig ebu betei ziwasi asiu daimai, duailen ze ziwareun*. ²³Zon go han ze tub wanib Ainon, Salim uzan waugab duailen ze ziwarai dareun. Uzan go pezoroi ze asiu dareu, duailen asiu go waugab nuna, go nug ze ziwarai dareun. ²⁴(Ziwasi go ebu, Herot nug Zon hiacaranem zau oug hiab tam ebu, go guzenai dareun.)

²⁵Zon nugau tapaimareu dudu mui Zuda du tub mui ag Uwait nugau ameg ebu naliu usalabun ze ziwaneu igul en ze alalemen. ²⁶Guzenaimai, Zon nugau tapaimareu dudu ipal agen beteimai, Zon guzenai auremen, “Igul abai miganem du, na getal du go en anemen Zordan ze gasag am zuaneun eiman na ibaiz dareun koli go en dabelen. Uli, duailen unum go waugab betena, go nug ze ziwarai dareu.” ²⁷Zon nug koli awaraimai, eneun, “Du tub nugtal go igul tub guzenai mabun iborain tam, bo, Uwait

nug gusig muraba, petak igul go mamau. ²⁸Ag getal ‘awaremin Iz Kristus tam’ ag domen, bo, Uwait nug iz amegai palautilena, alemin. ²⁹Du tub nug air uba, air go gonugau wau. Ag go don, du go nugau zaugul agal zaiag gonugau air wabun alai dareu doimai, siksikanem. Guzenaital du go alina, iz siksikem. ³⁰Gonugau wanib banou usalamau, izal wanim ginampet usalamau.

³¹Du go gue Mesgai wageim aleun go nug dudu ipal unum zilarai dareu. Em e ebuan duail el ag em e ebuan ecesab en zeze macanemen. Du go gue Mesgai wageim aleun, go nug em e ebuan duail el unum zilarai dareu. ³²Go nugtal gonugau ameg nug ecesab uligeun mui ze ipal dabug nug doun mui duail el awaraneu, bo, dudu asi u gonugau ze doimai, oiagab petak ab tam. ³³Du in gonugau ze suban doimai, sesamorau, go ein ze Uwait nug aneu go petak pet araog zumau. ³⁴Du go gue Uwait nug palauteun, go Uwait nugau ze naliu macaneu, einen, Uwait nug gonugau Ah Wes unum muraneu. ³⁵Memeg nug gonugau nag en ougab noumaimai, gonugau gusig unum gonugau ebeg ebu meun. ³⁶Duair in go gonugau nag en ougab petak aimai, gonugau ze suban sesamoraba, goagal doropag muzmuz awau damau. Bo, duair in go gonugau ze sesamoraba, gonugau dorog muzmuz dabun gusig i umau. Uwait nug go en muzmuz aigsisilai zuna, uhu muraneu.”

Yesus nug Samaria agaig an air tub al zeze meun.

4 ¹Yesus nug Zon zilacoroimai, duail el asi u ze ziwarena, go sesamorai daremen go dudu ipal agen Parisi dudu awaremen. ²(Bo, Yesus nug duail el ze ziwarab tam, gonugau tapaimaraneu dudu agen ze ziwaranemen.) ³Guzenaimai, Dubanou Ban nug ze go doimai, go Zudia agaig uteimai, koli Galili agaig beteun,

⁴Go abu go sesamorai, Samaria agaig eiman beteun. ⁵Guzenaimai, go Samaria agaig ebu, uzan tub wanib Sikar (wanib tub Sekem) zoun. Uzan tub, em tub getal Zekop nug gonugau nag Zosep utei moroun waugab dareun. ⁶Uzan tub ze ulanemen ob tub getal Zekop nug eriai mina dareun. Yesus go abu pulig alaimai, enib uhu usaleun. Am ban ula, gonun, go zoimai, ze go ob waugab hoboun.

⁷⁻⁸Gonugau tapaimaraneu dudu go unum ban uzan ee gau mabun wanena, Yesus nugtal go ebu dareun. Darena, Samaria* air tub go ze ulabun nuna, Yesus nug air go aureun, “O abi, iz ze usegiweu, na ze ule milemen, zai.”

⁹Guzenina, air go nug koli aureun, “Na Zuda du, iz Samaria air, na einen iz ze mizabun ailem?” Zuda duail el ag Samaria agaig ebuan duail el mui ag go iwai abai dacanemen, ag oiagab tutak i dacanemen.

¹⁰Yesus nug koli aureun, “Abi, na Uwait nug ein ecesab mizabun baib mizamau, go iz mui abe milem zob, na iz ailamam, ‘Na iz ze milemen, zai.’ Guzenemen, iz na muzmuz awau dabun ze mizai.”

¹¹ Air gonug koli aureun, “Du banou, ze ob e oug unig banou dareu, na ze ulabun mis tamacag. Guzenaimai, na ze go muzmuz awau dabun anem eruan ulai? ¹² Ze ob e igual embigeg Zekop nug utemigeun. Go gonugau gelegul mui gonugau egun inain mui go unum ze go ule zanemen. Nait dabeleu Zekop go du ginampet, na du banou ta?”

¹³ Yesus nug koli aureun, “Duaillel ag ze e zaimai, koli ze useg wagaramau. ¹⁴ Bo, duair in izan ze moromin, zimau, go koli ze useg i umau. Ze go izan murai, go gonugau ougab oug, ban ze kapai dacaneu sul, daba, go muzmuz awau damau.”

¹⁵ Air gonug koli Yesus aureun, “Du banou, iz ze go milemen, zai. Guzenemen, iz koli ze i usegiwamau. Ze ulabun koli i alai.”

¹⁶ Yesus nug koli aureun, “Na beteiba, nait gamut imaiba, koli alen.”

¹⁷ Air gonug koli aureun, “Iz du tamacag.”

Yesus nug aureun, “Na du tamacag em, go petak pet ailem. ¹⁸ Einen, getal na dudu tabkwai egaremen. Du tub ulis na ibaiz dareu, go nait gamut pet tam. Na ze go ailem, go petak.”

¹⁹ Air gonug koli aureun, “Du banou, ulis iz na abe mizem, na Uwait nugau ze doimai, awaranem du. ²⁰ Igual embigeg ag em manam e ebu tulaimai, Uwait ulagwag muranemen. Bo, go Zuda duaillel agen Zerusalem ban uzan tutak Uwait ulagwag murabun anemen.”

²¹ Guzenaimai, Yesus nug air go aureun, “Abi, na izal ze en nait ounab petak emen. Ziwas tub zumau ziwas ebu, duaillel ag igual memenig em manam e ebu ta, Zerusalem ban uzan ta, ulagwag i muramamen. ²² Bo, ag Samaria duaillel, ag Uwait ulagwag muranemen, bo, ag go suban abe i memen. Ig Zuda duaillel ig go abe maimai, ulagwag muranem. Einen, Uwait nug amegai Zuda duaillel eiman em e ebu duaillel imarabun baib meun. ²³ Ziwas tub zumau, duaillel agal oiagab petak pet emen, ag petak abu tugui ai sesamorebi, Ah Wes nug isanaraba, ag me kai suban ulagwag muramamen. Petak, ziwas go ulis zoi dareu. Izal me kai nug duaillel ag igul go eiman ulagwag morona, uligaimai, gonugau ougab naliu usalamau. ²⁴ Uwait go wes. Gonun, duaillel agen go ulagwag murabun gonugau Ah Wes tutak nug ag isanaraba, ag petak igul sesamoraimai, go ulagwag muramamen.”

²⁵ Air gonug Yesus aureun, “Iz abiu Kristus alamau. Gonug alaimai, igul unum abai migamau.”

²⁶ Guzenina, Yesus nug koli eneun, “Go iz sag. Ulis iz na ibaiz zeze mai darem.”

²⁷ Go ze go aurina aurina, gonugau tapaimaraneu dudu koli alaimai, air go al ze ze mai dareun uligaimai, esilakemen. Bo, du tub nug enai i kanabeun, ‘Na ein ecesab wabun aimai, zeze mai darem? Na einen air go al zeze mai darem?’

²⁸⁻²⁹ Guzenaimai, air go nug gonugau ze ulabun mis go ebu uteimai, uzan beteimai, duaillel awareun, “Ag du tub piabun alan. Gonug iz ein

igul getal guzenemin unum araog ilai aileun. Agal dabeleu go Kristus ta?” ³⁰Guzenaimai, duail el go agen goagal ban uzan uteimai, Yesus piabun betemenin.

³¹Ziwas go ebutal, gonugau tapaimaraneu dudu agen Yesus ee zabun aimai gusig auremen, “Dubanou Ban, na ee zen.”

³²Bo, go nug koli awareun, “Iz ee a, bo, ee go ag i abiu.”

³³Guzenina, tapaimaraneu dudu agzozou ze maimai, enemen, “Du tub nug go ee oialai moroun ta?”

³⁴Yesus nug guzenai awareun, “Izal ee go Uwait nugau salau em e ebu mabun palautilena, alemin, gonugau salau poabun dabeleu sesamore.

³⁵Dudu ipal agen guzen anemen, ‘Geil iwanarai mazicina, ee awau ougeman wabun,’ bo, iz ag petak pet awarem, ougem suban ameag nug uligan! Ougeman awau ee naliu usalaba, naliu usaleun wabun iboi.

³⁶Du in gue ougeman go ee waneu, Uwait nug dorog muzmuz awau dabun gusig go muramau. Guzenaimai, du in ee ug baneu mui, du in ee naliu ougeman waneu mui, ag ereg siksikamamen. ³⁷Ze go ananem petak pet, ‘du tub nug ee ug bena, du tub nug awau ougeman ee waneu.’

³⁸Iz ag palautaremin, ougem go ag salau i macanemen ebu gaul betei ee umamen. Dudu ipal agen salau banou memen ebuan, ag goagal ee umamen.”

³⁹Samaria agaig ebuan duail el asiu goagal ban uzan daremen go Yesus en goagal oiagab petak emen, einen, air go nug Yesus nug gonugau igul getal guzeneun ze unum aureun en awarina, domen. ⁴⁰Guzenaimai, Samaria duail el Yesus waugab alaimai, go abai dabun auremen.

Guzenaimai, go abai gil aliag dareun. ⁴¹⁻⁴²Duail el asiu gonugau ze doimai, goagal oiagab petak aimai, air go auremen, “Ig na ze aigemen domun go en igual oigeb petak ab tam, einen, iguatal gonugau ze doimai, igual oigeb petak amau. Ig abiu go sag petak em e ebuan duail el igul eg macanemen ebuan koli imarabun du alai dareu.”

Yesus nug du banou tub nugau nag kaseun.

⁴³Yesus gonugau tapaimaraneu dudu abai uzan go gil aliag daremen uteimai, koli Galili agaig betemen. ⁴⁴Yesus nugtal eneun, “Uwait nugau ze doimai, awaraneu du go nugau emgasag ebu gonugau wanib ulagwag tamacag, gonun, gonugau ze sesamorab utem.” ⁴⁵Bo, go Galili betemai, duail el go ebuan siksikaimai imaiemen, einen, go Pasowa ziwas ebu Zerusalem ban uzan simai, gugeg beu beu maba, piabun guzenemen.

⁴⁶Guzenaimai, Yesus Kana uzan getal ze wain kekuleun uzan koli beteun. Gavman du banou tub Kapaneam uzan gonugau nag ebeu mui dareun. ⁴⁷Go Yesus Zudia agaig an Galili aleun doimai, go betemai, gonugau nag Kapaneam uzan noumabun ina, kasamau aimai kanababun beteun.

⁴⁸Yesus nug duail el daremen awareun, “Ag, oiagab petak i anemen duail el. Ag guganag beu beu uligaimai, ziw as go tutak agal oiagab petak anemen.”

⁴⁹Du banou go nug aureun, “Du banou, na iz ibail i alamam aba, izal nagwai noumama u.”

⁵⁰Guzenina, Yesus nug aureun, “Na umin ien, na koli beten, nait nan i noumama u, awau damau.”

Du go gue Yesus nugau ze en ougab petak aimai, beteun. ⁵¹Go abu ebu, betei betena, gonugau salau dudu agen pigai alaimai, auremen, “Nait nan noumab tam, naliu dareu.” ⁵²Gonug kanabareun, “Ein ziw as ebu, go naliu usaleun?”

Goagen koli auremen, “Um amban, am ulawag, gonugau ebeu utei waneun.”

⁵³Guzenaimai, memeg nug ziw as go ebutal Yesus nug ‘Nait nan awau damau’ aureun koli dabeleun. Guzenaimai, nug mui gonugau ug abai ereg goagal oiagab Yesus en petak emenin.

⁵⁴Getal Yesus nug Zudia agaig uteimai, Galili agaig alaimai, gugeg tub meun. Ziw as go ebu, go kolital alaimai, gugeg guzenaital meun.

Yesus nug du tub arab noumeun kasai meun.

5 ¹Guzenaimai, Yesus go Zuda duail el agal zobu banou tub piabun ziw as mina, go Zerusalem ban uzan sieun. ²Uzanan gilan og, wanib Sipsip agal abuog waugab, ban ze tub wanib, Betesda dareun. (Wanib go Hibru ze eim.) Ze go gasag zau huia tabkwai daremen. ³Zaueim go ebeu duail el asiu, ameag kumi duail el mui, aramag eg duail el mui, duail el aramag noumeun abai ereg daremen. [Go ze go ameg hiloialoiabun gumei dacanemen. ⁴Go gue guzenanem, einen, ziw as ipal ebu, Uwait Banou nugau tibur ze go unig oug nuna, ze ameg hiloialoiena, uligaimai, in ebeu du amegai ze go oug nuna, gonugau ebeu poaneu.] ⁵Go ebu, du tub wai 38 sag asai aidabun iborain tam dareun. ⁶Yesus gue du go dareun uligeun. Go du gonugau ebeu wai asiu mui dareun abe maimai, du go kanabeun, “Nait dabeleu na koli naliu usalabun iboin ta?”

⁷Ebeu du go nug koli aureun, “Du banou, e ebu ze ameg hiloialoianeu ebu du tub nug iz isanileimai, imailei noi ze ebu heilabun du tam. Iz nuamoroi emintal, du tub nug pigai nuaneu.”

⁸Guzenina, Yesus nug aureun, “Na asaib, nait biz oiba, utei alien.”

⁹Ziw as go ebutal du go nugau ebeu utei wanena, go pigai asaimai, gonugau biz oimai, waneun.

Ziw as go Zuda agal imabun ziw as, wanib Sabat. ¹⁰Guzenaimai, Zuda dudu banban agen ebeu du go naliu mina, auremen, “Imabun Ziw as Zobu e, igual kasai ze eiman eneu ‘Na nait biz Imabun Ziw as Zobu ebu i gamai aidanen.’”

¹¹Ebeu du go nug koli awareun, “Du go iz kasileun, nug ‘Na nait biz oiba, alien’, aimai aileun, gonun, iz guzenemin.” ¹²Goagen koli kanabemen, “Du go in nug aizena, na igul go guzenemen? Ig du go abai migen.”

¹³Bo, du go naliu usaleun go in nug kasai meun go han i abiu. Duaille asiu go ebu daremen, gonun, Yesus gue go ula eiman waneun.

¹⁴Ziwas tub ebu, Yesus nug du go Nou Zau banou zaueim peimai, aureun, “Na donen, na ulis naliu usalem, gonun, na koli koli zigulin i men. Na guzenamam koli uhu banou pet umam.” ¹⁵Guzenina, du go nug Yesus abe moroimai, beteimai, Zuda dudu banban Yesus nug go kasai meun aimai betei awareun. ¹⁶Yesus go Imabun Ziwas Zobu ebu igul go meun, gonun, Zuda dudu banban go Yesus eg murabun dabilemenin. ¹⁷Yesus nug awareun, “Izal mekai go muzmuz salau mai dareu, gonun, iz han salau mai darem.” ¹⁸Guzenaimai, ze go en Zuda dudu banban asai marena, go aiag sisilena, Yesus webi, noumabun dabilemen. Go Imabun Ziwas Zobu nugau kasai ze zilacoroun, mui nugtal awareun, ‘Uwait izal mekai’. Go ze go guzeneun, gonun, go nug iza Uwait sul eun. Agal dabeleu go igul eg aliag meun, gonun, ag go webi, noumabun gusig dabilemenin.

Uwait nugau Nag go salau mabun wanib a.

¹⁹Guzenaimai, Yesus nug goagal dabeleu abe maimai, koli guzenai awareun, “Iz ag petak pet awarem, Nag go igul tub gonugau dabeleu eiman mab tam, go gonugau Memeg nug ein igul mina peimai, gonugau Nag nug guzental macaneu. Ein igul Memeg nug mina, gonugau Nag nug han macaneu. ²⁰Memeg nug gonugau Nag en ougab noumaimai, ein igul nug macaneu sul gonugau Nag abai muraneu. Go gonugau Nag igul naliu pet abai morona, ag go igul go mamau uligaimai, esilakamamen. ²¹Memeg nug noumanem dudu asai maraimai, doropag awau muzmuz dabun maraneu sul, gonugau Nag nug han gonugau dabeleu eiman dudu ipal guzental guzenaramau. ²²Memeg nug duaille i sisiaramau. Salau go unum gonugau Nag moroun. ²³Guzenaimai, duaille unum Memeg nugau wanib ulagzanemen sul, gonugau Nag nugau wanib han ulagzan. Memeg nug Nag palautina, aleun, gonun, du in go Nag nugau wanib i ulagzaneu, Memeg nugau wanib han i ulagzimau.

²⁴Iz petak pet awarem, du in go izal ze doimai, iz palautilena, alemin du go en gonugau ougab petak amau, gonugau dorog muzmuz awau damau. Gonug du go nugau igul i sisiai muramau. Gonug noumabun igul zilacoroun, ulis awau muzmuz dareu. ²⁵Iz ag petak pet awarem, ziwas zumau anemen ulis e zoi dareu, noumemen dudu ag Uwait nugau Nag nugau ze dumamen. Gonugau ze dumamen dudu agal doropag asaimai, muzmuz awau damamen. ²⁶Mekai go nugtal awau dabun gusig mui.

Gonug Nag gusig go moroun. Guzenina, go han nugtal awau dabun gusig mui. ²⁷Go Du Nugau Nag, gonun, Memeg nug duail el sisiarabun gusig moroun. ²⁸⁻²⁹Ag ze go doiban, dabeleu asi u i on. Ziwas zumau ebu noumemen duail el ag gonugau ze doimai, go asamai, ob oug eiman alamam. Duail el ag igul naliu macanemen, ag koli asaimai, agal doropag muzmuz awau dabun umamen. Duail el go ag igul eg macanemen go asebi, sisiarabun du nug agal igul eg uligaimai, ag unum igul eg macanemen awaramau.”

Dudu ipal agen Yesus go in pet emen.

³⁰Yesus nug koli awareun, “Iz izal dabeleu eiman igul tub i macanem. Izal mekai nug iz erunai duail el sisiarabun ailina, iz guzent al sisiaranem. Guzenaimai, izal sisiaranem igul naliu, einen, iz izatal izal dabeleu eiman i macanem. Iz Mekai nugtal duail el sisiarabun dabeleu milena, macanem. Iz izal oiab siksikabun i macanem, iz du go iz palautilena, alemin nugau ougab siksikabun manem.

³¹Ag go don, iz iza en ze maremin, dudu ipal ag izal ze en agal oiagab petak i amamen. ³²⁻³³Bo, du tub nug iz en ze maraba, ag gonugau ze doimai, agal oiagab petak abun iboi. Zon go ze ziw araneun du, go izal wanim araog mai aidaneun. Ag unum gonugau ze duabun aimai betemen. Iz ag petak pet awarem, du go gue iz en ze meun go petak pet. ³⁴Em ebuan dudu ag izal wanim araog mai aidanemen dudu en ban i dabilan, bo, izal dabeleu Uwait nug agal igul eg ebuan imarabun, iz ag ze e go en awarem. ³⁵Zon go al sul, duail el al mareun. Ag gonugau al uligaimai, siksikaimai, ziwas hogu al go ebu dacanemen.

³⁶Ze tub iz en eneu. Go Zon nugau ze zilacorou. Salau go izal mekai nug iz mabun mileun, iz ulis mai darem. Ag salau go uligaimai, abe mamamen go iz palautilena, alemin. Gonun, salau e ulis mai darem Zon nug aneun araog mileu. ³⁷Mekai nugtal iz palautilena, alemin, nugtal izal wanim araog mileun. Ag gonugau zeu duab tam. Ag go piab tam. ³⁸Ag izal mekai nug iz palautilena, alemin, go en agal oiagab petak ab tam, gonun, gonugau ze han agal oiagab oug dab tam. ³⁹Ag umkoskos Uwait nugau ze nanalanemen, go agal dabeleu Uwait nugau sikut nug ag awau muzmuz dabun aimai guzenanemen. Sikut go wemen go iz en anemen. ⁴⁰Bo, ag iz waiab awau muzmuz dabun alab utemen.

⁴¹Iz dudu agen izal wanim ulapwag milabun aimai i awarem. ⁴²Bo, iz agal igul abiu. Ag Uwait en oiagab i noumanemen. ⁴³Iz mekai nugau gusig mui alemin. Ag izal ze duabun utemen, bo, du tub go nugau gusig mui alina, ag gonugau ze duanemen. ⁴⁴Ag agal zaiagar agen agal wanimag wag marabun guzenanemen. Bo, wanimag banou go Uwait nug eiman tutak alaneu, ag go wabun utei daremen. Ag igul go sesamoraimai, iz en agal oiagab erunai petak amamen? ⁴⁵Iz ag izal mekai nugau ameg ebu agal

enimag ebu ze mai darem aimai i dabilan. Tam pet tam. Du go Moses getal agal dabeleu ‘go ig isanigamau’ aimai, go ulagwag moromen, go nug agal enimag ebu ze mamau. ⁴⁶Ag Moses nugau ze doimai, agal oiagab petak emen zob, ag izal ze han doimai, oiagab petak emen zob. Einen, go nug ze go iz en sikut weun. ⁴⁷Bo, ag ze go gonug sikut weun doimai, agal oiagab petak ab tam, gonun, erunai izal ze han ag doimai, oiagab petak amamen?”

Yesus nug dudu asiu, tausen tabkwai sag ee mareun.

(*Matiu 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

6 ¹Yesus go duaille ze ze maraimai, tebil wag silikaimai, gonugau tapaimaraneu dudu abai Galili Ze Unig tubaim betemen. Ze unig go wanib tub Tiberias. ²Gonug duaille ebeu mui go kasarena, duaille asiu go gugeg go meun uligaimai, go sesamurai betemen. ³Yesus go em manam ebu simai, gonugau tapaimaraneu dudu abai hoboun. ⁴Go Zuda agal zobu pemen ziwass ebu, Zuda agal embigeg Moses dual getal Izip emgasag utei alemen dabilanemen zobu, wanib Pasowa, ziwass hogu zoi dareu.

⁵Yesus go ameg heun, duaille asiu go waugab alina, uligaraimai, go nug gonugau tapaimoroun du Pilip guzenai kanabeun, “Ig ee eruan gau maimai, duaille e maremun, zimam?” ⁶Yesus go ein igul nugtal mabun abe maimai, Pilip nugau dabeleu piabun kanabeun.

⁷Pilip nug koli eneun, “Bo, duaille asiu darem, gonun, ig aiwag handret aliag kina oimai *bret* gau maimai, duaille unum tutak tutak ee ginaginam maremun, zimam. Go han iboin tam.”

⁸⁻⁹Yesus nugau tapaimaraneu du tub Andru, go Pita nugau amag, go nug Yesus aureun, “Mogoi tub gonugau *bret* tubkwai mui, karuk aliag mui patai dareu. Bo, duaille asiu ee go marabun sul iborain tam.”

¹⁰Gig hubabun naliu dareun. Gonun, Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Ag duaille awarebi, hubamam.” Guzenina, tapaimaraneu dudu agen duaille hubabun awarina, go unum hobo betemen. Hobomen dudu go asiu, tausen tabkwai sag. ¹¹Go hobona, Yesus nug mogoi gonugau *bret* oimai, Uwait ‘Ese-e’ auraimai, kikakarena, gonugau tapaimaraneu dudu agen duaille go hobo darenen unum marai betemen. Karuk han oimai, guzentel igul mina, duaille zaimai, go biguiag zoun.

¹²Duaille go unum biguiag zuna, Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Ag ee ogog utemen i sakaran, unum gotulaiman.”

¹³Goagen ee duaille agen ogog utemen gotulaimai, gom gau zo begurug sag kapai memen.

¹⁴Duaille gugeg go Yesus nug meun uligaimai, enem, “Petak pet, du e go Uwait nugau ze doimai, awaraneu du getal Uwait nug em e ebu palautena, alabun eun.” ¹⁵Go Yesus gusig pataimai, goagal gumaraneu du banou king usalai mabun dabilei darenen. Yesus goagal dabeleu abe maimai, go nugtal go utarai em manam wag simai, dareun.

Yesus go Galili Ze Unig wageiman aidareun.

(*Matiu 14:22-33; Mak 6:45-52*)

16-17 Umusig mina mina, Yesus nugau tapaimaraneu dudu Galili Ze Unig gasag noimai, tebil wag simai, koli Kapaneam uzan bitabun betemen. Em umut gitacena, Yesus go waiagab alab tam. 18 Wol gusig banou pet zoimai, ibut ze asai meun. 19-20 Yesus nugau tapaimaraneu dudu ban ze ula betei darena, Yesus go ban ze go wageiman tapai tapai, tebil go beteun eiman aleun. Go uligaimai, banban uminina, gonug awareun, “E izanag. Ag umin ian.” 21 Guzenina, go oiagab siksikaimai, tebil go ebu imai aimai, simai, tebil uzan go bitabun emen ebu pigai betemenin.

22 Nineimai, umaseu, duailel asiu go ban ze tubaim daremen go abiu um tebil tutak dareun uligemen. Go abiu Yesus go gonugau tapaimaraneu dudu abai tebil go wag eiman bitab tam. Tapaimaraneu dudu agtal wanemen. 23 Tebil ipal Tiberias uzan uteimai, ban ze gasag beteimai, getal Dubanou Ban nug Uwait ‘Ese-e’ auraimai, duailel *bret* marena, zemen ebu zomen. 24 Duailel go Yesus gonugau tapaimaraneu dudu abai piarab tam, gonun, goagen tebil ipal wag simai, Yesus itanai Kapaneam uzan betemenin.

Yesus go awau dabun *bret*.

25 Duailel goagen betei, Yesus ze gasag tubaiman tuloroimai, kanabemen, “Du banou, na e ebu eisab alemen?”

26 Yesus nug koli awareun, “Iz petak pet awarem, ag iz gugeg beu beu abai maremin en itanilab tam, ag *bret* go maremin biguiag zoun, gonun, sesamilai alemen. 27 Ag ee go pigai belaneu en i salau gusig macan, ag ee awau muzmuz dabun en salau macan. Ee go Du Nugau Nag nug maramau, einen, memenig Uwait nug gonugau ougab siksikaimai, gusig moroun.”

28 Guzenaimai, goagen koli Yesus kanabemen, “Ig ein salau maimai, Uwait nugau dabeleu sesamoramam?”

29 Guzenina, Yesus nug koli guzenai awareun, “Uwait nugau salau enai, ag du go Uwait nug palautina, aleun en agal oiagab petak amau.”

30 Go ze go doimai, goagen koli kanabemen, “Na ein gugeg memena, ig uligaimai, igual oigeb petak amau? Na erunamam? 31 Igualembigeg getal du tamacag uzan em ula ebu ee tub wanib mana zemen. Getal Uwait nugau ze eim guzeneun,

‘Gonug ag Mesgai wagan *bret* marena, zemen.’” *Kisim Bek 16:4*

32 Yesus nug kolital awareun, “Iz petak pet awarem, Moses nug Mesgai wagan *bret* marab tam. Izal mekai nug petak Mesgai wagan *bret* maraneu. 33 *Bret* go Uwait nug maraneu, go Mesgai wageiman alaimai, em e ebu dualel awau muzmuz dabun gusig maraneu.”

³⁴ Guzenaimai, goagen Yesus auremen, “Du banou, na ig umkoskos *bret* go migamam.”

³⁵ Yesus nug kolital awareun, “Iztal iz go awau muzmuz dabun *bret*. Duair in iz waiab alaimai, gonugau ougab iz en petak amau, duair go gue we i wamau, go ze i usegwamau. ³⁶ Bo, iz getal awaremin, ag iz uligilemen, bo, agal oiagab iz en petak ab tam. ³⁷ Izal mekai nug duaillel iz mileun, ag unum iz waiab alamamen. Duair in go iz waiab alamau, izan go i zamorai. ³⁸ Einen, iz izal dabeleu eiman salau mabun Mesgai utei alab tam, palautileun du gonugau salau oi murabun palautilena, alemin. ³⁹ Palautileun du go nugau dabeleu eiman palautilena, alemin, gonun, go nug duair tub iz milamau izan go i utai. Aiu ses em tamabun ziwases ebun, koli go awau muzmuz dabun asai murai. ⁴⁰ Duair in nag peimai, gonugau ougab petak amau go awau muzmuz damau. Petak, go izal mekai nugau dabeleu. Izan em e tamabun ziwases ebun duair go koli asai murai.”

⁴¹ Zuda dudu banban go Yesus nug gosag Mesgai wagan *bret* eun doimai, go aiag sisilina, gonugau enib ebun ze asiu memen. ⁴² Guzenaimai, goagen agzozou ze maimai, enem, “Du e go Yesus, Zosep nugau nag. Gonugau memeg anag go ig abiu. Erunaimai, go ulis eneu ‘Iz Mesgai wageiman alemin’ eu?”

⁴³ Yesus nug awareun, “Ag agzozou ze i alalan. ⁴⁴ Du tub go nugtal gonugau dabeleu eiman iz waiab alabun iborain tam, mekai nugtal gonugau dabeleu asai moroimai, iz waiab imai alamau. Noumaba, aiun ses tamabun ziwases ebun, izan koli go asai murai. ⁴⁵ Uwait nugau ze doimai, awaranemen dudu ipal agen guzenai sikut wemen,

‘Duaillel unum Uwait nug abai maramau.’

Aisaia 54:13

Duair in memeg nugau ze doimai sesamoramau go iz waiab alamau. ⁴⁶ Du tub nug Memenig i pei dareu. Du go gue Uwait al dareun, aleun go tutak Memenig peun. ⁴⁷ Iz petak pet awarem, duair in gonugau ougab iz en petak amau, duair go gue muzmuz awau damau. ⁴⁸ Iztal awau muzmuz dabun *bret*. ⁴⁹ Getal agal asanagar du tamacag uzan em ula ebun ee tub wanib ‘mana’ zemen, go unum noumemenin. ⁵⁰ Bo, *bret* go Mesgai uteimai, aleun, du in *bret* go zimau go i noumamau. ⁵¹ Iz go awau muzmuz dabun *bret* Mesgai wageiman alemin, du in gue *bret* go zimau, go awau muzmuz damau. *Bret* go moromin, zimau, go izal tabui. Em go ebun duaillel izal tabui maremin, ag awau muzmuz damamen.”

⁵² Go guzenai awarina, Zuda duaillel agzozou ze eiman alalaimai, enem, “Du go nugtal gonugau tabug ig zabun erunai migamau?”

⁵³ Yesus nug koli guzenai awareun, “Iz petak pet awarem, duair in go Du Nugau Nag gonugau tabug eseu mui i zimau duair go gue awau muzmuz i damau. ⁵⁴ Duair in go izal tabui esep mui zimau, gonugau dorog awau muzmuz damau. Aiu ses em tamabun ziwases ebun izan go koli

awau dabun asai murai. ⁵⁵Izal tabui go ee pet pet, izal esep go ze pet pet. ⁵⁶Duair in go izal tabui esep mui zimau, gonugau dorog iz ibail pezile damau, izal dorop han go al peza dai. ⁵⁷Izal mekai muzmuz awau dareu nug iz palautileun. Iz gonugau gusig eiman awau darem, gonun, duair in izal tabui zimau go awau muzmuz damau. ⁵⁸*Bret* e Mesgai uteimai, aleun, *bret* go agal asanagar agen zaimai, noumemen sul tam. Duair in go *bret* e zimau go awau muzmuz damau.”

⁵⁹Yesus nug Kapaneam uzan, Zuda duailel agal gotulanemen zaueim, ze go mareun.

Awau muzmuz dabun ze.

⁶⁰Yesus nugau tapaimaraneu dudu asiu go gonugau ze doimai, enemem, “Ze go uhu ban, du in go sesamorabun iboin?”

⁶¹Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu agal dabeleu eg omen abe maimai, awareun, “Ze go nug agal dabeleu eg wai meu ta? ⁶²Ag Du Nugau Nag getal dareun uzan koli simai, uligaimai, ag erunamamen?

⁶³Ah Wes nug du awau dabun gusig muramau. Igual enimig nug ig i isanigamau. Ze go iz awarem, go Ah Wes nug mileun. Ag ze go doimai, ag awau damamen. ⁶⁴Bo, duailel ipal ag abai daremen, goagal oiagab petak ab tam.” Dudu go agal oiagab petak ab tam, Yesus go getal abe meun. Go nug du go iwai zaugul ebeagab ebu maramau du, go han abe meun. ⁶⁵Guzenaimai, go nug eneun, “Gonun iz awaremin, bo, izal mekai nug du iz waiab alabun gusig i muraba du go iz waiab i alamau.”

⁶⁶Yesus nug ze go aneun en, gonugau tapaimaraneu dudu ipal go utei wanemen. Ag go koli sesamorai aidab tam.

⁶⁷Guzenina, Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu begurug sag kanabareun, “Ag han iz utilai unamamen ta?”

⁶⁸Saimon-Pita nug koli ze meun, “Dubanou Ban, ig in waugab bitamam? Nait ze go awau muzmuz dabun ze aigem. ⁶⁹Ulis ig igual oigeb na en petak ze migem, na du tuguianau pet, na Uwait nug eiman alemen abe mizem.”

⁷⁰Yesus nug koli awareun, “Izanagtal ag begurug sag tapai maremin. Bo, du tutak go ag ula dareu gonugau ougab oug wes eg mui dareu.”

⁷¹(Go Saimon-Iskariot nugau nag, Zudas en aneun. Go Yesus nugau tapaimaraneu du, bo, go nug aiu ses Yesus gonugau iwai zaugul agal ebeagab ebu mamau.)

Yesus nugau amagul agen go en oiagab petak ab tam.

7 ¹Yesus gue ze go awaraimai, go Galili agaig uzan tutak tutak pepei beteun. Go koli Zudia agaig bitab tam, einen, Zuda dudu banban agen webi, noumamau en abu itanai daremen. ²Go Zuda duailel agal zobu go wain ougem salap zau ebu dacanemen ziwaz* zoi dareu.

³Guzenaimai, Yesus nugau amagul agen auremen, “Na uzan e uteiba, Zudia agaig beten. Guzenamam, nait tapaimaranem dudu na gugeg beu beu memen, go uligizamam. ⁴Du tub wanib go ulagwag murabun gonugau salau i wageimai macaneu. Na duaillel agal ameagab ebu nait salau manem, Guzenemen, em e ebuan duaillel unum abe mizamam.” ⁵Gonugau amagul ze go memen, einen, go han go en goagal oiagab petak ab tam.

⁶Yesus nug koli awareun, “Izal bitabun ziwaz zuab tam. Bo, ag ein ziwaz bitabun go iboi. ⁷Em e ebuan duaillel ag gasageim i hiacaranemen, ag iz gasageim heilanemen. Izan ag em e ebuan igul eg macanemen awaranem, gonun, ag go en iz gasageim heilanemen ⁸Izal ziwaz zuab tam, gonun, iz [ziwaz go] zobu piabun i bitai, agtal bitan.” ⁹Go guzenai awaraimai, go Galili agaig dareun.

¹⁰Gonugau amagul unum go zau ginampet ebu dacanemen zobu piabun Zerusalem ban uzan sina, go wage wageimai ses sesamarai sieun. Go araog bitab tam. ¹¹Zobu go ebu Zuda dudu banban agen go itanaimai, enemen, “Du go gue eru dareu?”

¹²Duaillel asiu go ula agzozou ze sisaiimai, Yesus en ze memen, “Go du naliu.” Guzenina, ipal agen ze memen, “Tam, go duaillel polumaraneu.”

¹³Bo, du tub nug ze araog mabun iborain tam, einen, go Zuda dudu banban uminaremen.

¹⁴Zobu go ulagzanemen ziwaz ula ebu darena, Yesus nug Nou Zau banou zaueim simai, duaillel araog Uwait nugau ze mareun. ¹⁵Zuda dudu banban go Yesus nug ze mareun doimai, esilakaimai, enemen, “Du e go abiu banou ebu bitab tam, go erunai ze go abe macaneu?”

¹⁶Yesus nug goagal ze doimai, awareun, “Iz ze e awarem go izal dabeleu eiman tam, go Uwait nugau ze, nugtal iz palautilena, alemin. ¹⁷Du in go Uwait nugau dabeleu tugui ai sesamorabun damau du, iz ze e mai darem Uwait nug ebuan ta, izal dabeleu eiman mai darem ta, go abe mamau. ¹⁸Du in go gonugau dabeleu eiman ze maneu, go gonugau wanib ulagwag mabun guzenaneu. Du in gonugau palautoroun du nugau wanib ulagwag murabun ze macaneu, go i polumaneu, go du go tugui anau. ¹⁹Getal Moses nug kasai ze awareun, ag unum abiu. Ag kasai ze go suban sesamorab tam. Ag einen iz iwabun guzenai daremen?”

²⁰Duaillel asiu daremen agen enemen, “Wes eg nait ounab oug dareu. Inen agen na niwaporoi?”

²¹Yesus nug koli awareun, “Iz gugeg tutak memin ag uligaimai, esilakemen. ²²Ag go don, Moses nug agal geleagar agal animag galau kuatabun* kasai ze mareun. Gonun, ag Imabun Ziwaz Zobu ebu agal animag galau kuatanemen. Animag galau kuatabun igul go Moses eiman alab tam, go embigeg Abraham eiman aleun. ²³Go ag Moses nugau kasai ze sesamorabun agal geleagar agal animag galau Imabun Ziwaz Zobu ebu

kuatanemen. Izan du tub nugau enib Imabun Ziwas Zobu ebu unum kasai memin en agen iz ibail einen iwai daremen? ²⁴Ag agal ameag nug ein ece naliu i sisian. Ag igul naliu eiman ece unum subantal sisian.”

Dudu ipal agal dabeleu Yesus go Kristus emen.

²⁵Zerusalem duaillel ipal agen Yesus nug ze go awareun doimai, enemen, “Du e go Zuda agal dudu banban agen webi, noumabun ze mai darem ta? ²⁶Ag uligan, go duaillel ameagab ebu ze araog ze meu. Du tub nug go enib ebu ze i meun. Dudu banban agal dabeleu go petak Kristus ta? ²⁷Ig du e nugau uzan abiu, bo, Kristus zuba, go eru eiman zoun du tub nug i abe mamau.”

²⁸Yesus Nou Zau banou oug duaillel ze maraimai, gusig awareun, “Ag iz en mui izal uzan mui petak abiu ta? Iz izal dabeleu eiman alab tam, du go nug palautileun go petak pet dareu. Ag go i abiu. ²⁹Bo, iz go abiu. Iz go al daremin, go nug palautilena, alemin.”

³⁰Guzenai ze mina, doimai, dudu go agen go gusig pataporoi. Du tub nug gusig patab tam, einen, gonugau gusig patabun ziwas zuab tam. ³¹Bo, duaillel ipal go ula daremen goagal oiagab petak emen, einen, goagen ze memen, “Kristus alaba, du e nugau gugeg beu beu macaneu go nug zilaorou ta? Igual dabeleu go tam.”

Zuda dudu banban agen Yesus gusig patabun goagal malai dudu palautarena, alemen.

³²Duaillel agen Yesus nug gugeg beu beu meun en ze asiu ze sisicina, Parisi dudu agen doimai, Uwait ula dacanemen dudu banban abai gotulaimai, goagal malai dudu Yesus gusig patabun palautarena, betemen. ³³Guzenina, Yesus nug awareun, “Iz ag abai ban i dai. Iz du go nug palautilena, alemin go waugab koli siai. ³⁴Ziwas go ebu, ag iz itanilamamen, bo, ag iz i peilamamen. Iz uzan danai ag i alamamen.”

³⁵Go guzenai awarina, Zuda dudu banban agzozou zemenar, “Du e eru ebu unabun aimai, ig go i pimam aigeu? Go Grik emgasag igual duaillel ipal daremen ebu beteimai, go ebu Grik duaillel abiu marabun ze meu ta? ³⁶Go ein en aimai, ‘Ag iz itanilamamen, bo, ag iz i peilamamen. Iz uzan danai ag i alamamen,’ eu, ze go zebigeg erunai?”

Awau muzmuz dabun ze zabun.

³⁷Salap zaueim dacanemen zobu go poabun ziwas ebu, go gonugau ziwas banou pet. Ziwas go ebu Yesus asaimai, araog guzenai ze meun, “Ag go don, duair in go ze useguba, go iz waiab alaimai, ze zimau. ³⁸Getal Uwait nugau ze nug eneun, ‘Duair in iz en ougab petak amau, gonugau ougab oug muzmuz dabun ze kapai og zoimai, esikai numau.’” ³⁹Go Uwait nugau Ah Wes en aneun, ‘Du in go en ougab petak amau go

Ah Wes umau,' eun. Ziwas go, Yesus go Mesgai i siau ebu, gonun, Uwait nug Ah Wes palautina, alab tam.

Duaillel agen Yesus en ze beu beu memen.

⁴⁰Duaillel agen ze go doimai, enemen, "Petak pet, du go gue Uwait nugau ze doimai, awaraneu du. Uwait nug palautina, alabun eun."

⁴¹Ipal agen enemen, "Go Kristus, Uwait nug gonugau duaillel koli imarabun palautina, aleun."

Bo, ipal agen enemen, "Kristus go Galili eiman zumau ta? Tam pet tam. ⁴²Uwait nugau ze nug eneun, 'Kristus go Devit nugau ug eiman usalamau, go Betlehem uzan getal Devit dareun ebu zumau.'"

⁴³Guzenaimai, duaillel go Yesus en dabeleu asiu oimai, agzozou atalaimai, ug aliag usalemen. ⁴⁴Dudu ipal agen go gusig pataporoi emen, bo, du tub nug go gusig patab tam.

Dudu banban go Yesus en oiagab petak ab tam.

⁴⁵Guzenaimai, go Nou zobu zauan malai dudu go koli Uwait ula dacanemen dudu banban mui, Parisi dudu mui, waiagab betena, goagen guzenai awaremen, "Ag go einen imai alab utemen?"

⁴⁶Guzenina, malai dudu agen koli awaremen, "Go ze mai dareu sul, du tub nug guzenai ze i macaneu."

⁴⁷Guzenaimai, Parisi dudu agen koli awaremen, "Gonug ag han pumareu ta? ⁴⁸Ig dudu banban mui, Parisi dudu ula ebu, du tub go en ougab petak eun ta? Tam. ⁴⁹Bo, duaillel e ag kasai ze i abiu, ag go en oiagab petak emen, ag Uwait nug unum eg maramau."

⁵⁰⁻⁵¹Nikodemus du go gue getal Yesus waugab beteun, go dudu banban go agal salau zaiag, go nug guzenai awareun, "Igual kasai ze eim du tub nugau ze gaul sisiai murab, ze meu ta? Tam pet tam. Ig gonugau ogusau nug ze aigena, gonugau ze erunai pet mamau doimai, petak gonugau ze sisiai murab."

⁵²Goagen koli auremen, "O, na han, na Galili du ta? Na Uwait nugau ze suban nanalaib, abe men, Uwait nugau ze doimai, awaraneun du tub go Galili agaig eiman i zumau."

⁵³[Guzenaimai, duaillel go agal uzan beu beu wanena, Yesus go Oliv em manam ebu sieun.

Dudu ipal agen air du tub al wal igul meun gusig patemen.

8 ¹Yesus go Oliv em manam ebu sieun. ²Nineimai, umaseu pet, asaimai, koli Nou Zauem sieun. Duaillel unum go waugab alai gotulina, go hoboimai, Uwait nugau ze mareun. ³Kasai ze tapaimaranemen dudu* mui, Parisi dudu mui, goagen air tub go du tub al wal igul meun gusig pataimai, alai duaillel agal ameagab ebu tapai memen. ⁴Goagen alaimai, Yesus

auremen, “Du banou, air e go du tub al wal igul meun pemun. ⁵Igual kasai ze Moses nug migeun nug guzeneu, ‘Guzenanemen air gue go aiwag sil wemun, noumamau.’ Nait dabeleu erunai pet?” ⁶Goagen Yesus ze go ameg pataimai, gusig patabun aimai guzenemen.

Yesus go wulai noimai, ebeg sil em ebu sikut wai dareun. ⁷Goagen go gusig kanabai darena, go nug go uligaraimai, awareun, “Du in go getal igul eg i macaneu, go nug amegai air go aiwag sil waba, noumamau.”

⁸Guzenaimai, go kolital wulai noimai, em ebu sikut weun.

⁹Go ze go aurina, doimai, dudu banban go tutak tutak unum amegai utei wanena, dudu ipal ses wanemen. Yesus go nugtal em ebu sikut wai wai darena, air go waugab tapai dareun guzenaital dareu. ¹⁰Gonug air go peimai, aureun, “Dudu go eru wanem? Na igul eg memen abun du tub i dareu ta?”

¹¹Air gonug aureun, “Du banou, du tub i dareu.”

Guzenina, Yesus nug koli aureun, “Go iboi, iz han na igul eg memen aimai i aizai. Bo, na beteiba, igul eg go kolital i guzenen.”]

Yesus go em e ebuan duaillel agal al.

¹²Ziwas tub ebu, Yesus nug duaillel awareun, “Iz sag, iz em e ebuan duaillel agal al. Duair in iz sesamilamau, go umusot oug i aidamau, gonugau dorog al ebu muzmuz damau.”

¹³Parisi dudu agen ze go doimai, Yesus koli auremen, “Na ze go en anem, go petak tam, go nait dabeleu eiman zeze mai darem.”

¹⁴Yesus nug awareun, “Tam, go petak. Iz ze e iz en anem, ze e awarem go petak pet. Iz eru eiman alemin, koli eru eiman unai, iz abiu. Iz eru eiman alemin, koli eru eiman unai, ag i abiu. ¹⁵Agen em e ebuan igul eim duaillel ze sisiaranemen. Izan duair tub nugau igul i sisiai muranem. ¹⁶Bo, izan duaillel sisiaranemin zob, iz suban sisiarem zob. Einen, iz izaseu i darem, izal mekai palautileun du, nug iz ibail dareu. ¹⁷Agal kasai ze ebu ze guzenai sikut wemen dareu, ‘du aliag agal ze tutak macanemen ze go petak pet’. ¹⁸Iz iza en awaranem, izal mekai go nug iz palautileun go han iz en ananeu.”

¹⁹Goagen koli kanabemen, “Nait memen go erueim dareu?”

Yesus nug koli awareun, “Ag iz, izal mekai al i abe migemen. Ag iz abe milemen zob, izal mekai han abe moromen zob.” ²⁰Yesus Nou Zau banou zaueim, aiwag macanemen pip waugab daimai, ze go unum awareun. Du tub nug go gusig patabun iborain tam, einen, gonugau gusig patabun ziwas zuab tam.

Uzan go iz unai ag i unamamen.

²¹Yesus nug koli awareun, “Iz wanemin, agen iz itanilamamen. Bo, ag iz i peilamamen. Ag igul eg umkoskos memen, noumamamen. Uzan go iz unai ag i unamamen.”

²² Guzenaimai, Zuda dudu banban agen ze go doimai, enemen, “Go eru unabun guzeneu, ‘Uzan go iz unai ag i unamamen?’ Go nugtal nug enib waimai, noumamau ta?”

²³ Yesu nug guzenai awareun, “Ag em e ebuan ug. Iz Mesgai wagan. Ag em e ebuan, bo, iz em e ebuan tam. ²⁴ Gonun, iz awarem, ag agal igul eg umkoskos memen, noumamamen. Ag iz Uwait nug palautilena, alemin en oiagab petak ab tam, gonun, ag unum agal igul eg mui noumamamen.”

²⁵ Goagen koli kanabemen, “Guzenem, na in?”

Yesu nug awareun, “Iz ze go getal awaremin, go sag. ²⁶ Iz agal igul macanemen ze asi awaraimai, agal igul ze sisiabun iboin. Bo, du go iz palautilena, alemin, gonugau igul petak pet. Gonugau ze unum domin, ze go em e ebuan duailen maranem.”

²⁷ Go gonugau memeg wag dareu en awareun, ag i abiu. ²⁸ Guzenina, gonug awareun, “Aiu ses agen Du Nugau Nag a gegeulanau ebu asai mebi, ziwag go ebu, Uwait nug iz palautilena, alemin, ag abe mamamen. Guzenaimai, ag abe mamamen, iz izal dabeleu eiman igul tub i macanem, bo, izal mekai nugtal ailina, iz ze macanem. ²⁹ Palautilena alemin du gue, go iz ibail dareu, go iz utilina, izaseu i darem, einen, iz ein igul mina, go ougab siksikeu.” ³⁰ Duailen asi gonugau ze doimai, go en goagal oiagab petak emen.

Petak ze agal oiagab oug damau, ag dudu ipal piagsal i damamen.

³¹ Yesu nug Zuda duailen ziwag go ebutal gonugau ze doimai, go en oiagab petak emen guzenai awareun, Ag izal ze suban sesamoramamen, go ag izal tapaimaremin dudu pet usalamamen. ³² Go ag Uwait nugau petak ze abe mamamen. Petak ze e nug ag igul eg ebuan imaramau.”

³³ Goagen koli go auremen, “Ig igual embigeg Abraham nugau ug, iz ziwag tub ebu, dudu ipal agal salau dudu i daremun. Nait dabeleu erunai pet, gonun, iz salau eg ebuan koli imaigamam aigem?”

³⁴ Guzenai aurina, Yesu nug koli awareun, “Iz petak pet awarem, duair in go igul eg macaneu, go igul eg gonugau salau du. ³⁵ Salau du go, gonugau du banou gonugau zaueim ban i dacaneu, nag petak gonugau memeg nugau zaueim umkoskos dacaneu. ³⁶ Guzenaimai, Uwait nugau Nag nug agal igul eg zilagai maraba ag igul eg nugau salau dudu i damamen. ³⁷ Iz abiu ag Abraham nugau ug, bo, ag izal ze sesamorab utemen, iz iwebiag, noumabun guzenemen. ³⁸ Iz izal mekai nug abai mileun sultal ze maranem, bo, ag agal memeag nug awareneun sultal igul macanemen.”

³⁹ Zuda dudu agen Yesu nugau ze doimai, enemen, “Abraham go igual memenig.”

Yesu nug koli awareun, “Abraham go agal memeag zob, gonugau igul naliu guzenaneu sultal memen zob. ⁴⁰ Iz petak ze Uwait nug

ailleun awaranem, bo, ulis agen iz iwabun aimai guzenemen. Abraham gue igul go i guzenaneun. ⁴¹Ag agal memeag nug guzenaneu sultal guzenanemen.”

Goagen koli auremen, “Igual anaiger go dudu ipal abai wal igul maimai, ig soligiwab tam. Uwait nug sag go igual memenig. Ig gonugau gelegul pet.”

⁴²Yesus nug koli awareun, “Uwait go agal memeag zob, ag agal oiagab nug iz en noumemen zob, einen, iz Uwait nug dual daimai, alemin e darem. Iz izal dabeleu eiman alab tam, gonugtal iz palautilena, alemin. ⁴³Bo, ag einen izal ze gonugau zebigeg suban i abiu? Gonun, ag izal ze suban duabun utemen. ⁴⁴Agal memeag Satan, gonun, ag gonugau ze sesamorabun guzenanemen. Go getal, dudu wagarina noumanem du, go petak ze duabun utaneu, einen, go umkoskos polumaraneu. Go polu ze maimai, go gonugau igul go nugtal sesamoraneu, einen, go polu ze maneun du. Go polu ze manem dudu agal memeag. ⁴⁵Iz petak ze maranem, gonun, ag izal ze nug agal oiagab petak ab utemen. ⁴⁶Agal dabeleu iz igul eg mai darem aimai dabilanemen, ag izal igul eg go araog macan. Bo, iz petak ze mem aba, ag einen izal ze en oiagab petak ab utemen? ⁴⁷Uwait nugau gelegul, go Uwait nugau ze duanemen. Bo, ag Uwait nugau gelegul tam, gonun, ag gonugau ze duabun utemen.”

Yesus nug en ze meun.

⁴⁸Zuda dudu agen koli Yesus auremen, “Na Samaria agaig ebuan du, na wes eg mui.”

⁴⁹Yesus nug koli awareun, “Wes eg iz eblab i dareu. Tam pet, iz izal mekai nugau wanib ulagwag tutak muranem, bo, agen izal wanim i ulagzanemen. ⁵⁰Iz izal wanim i ulapwag manem. Du tub dareu, go nug izal igul uligaimai, sisiaraimai, gonugtal izal wanim ulapwag milamau. ⁵¹Iz ag petak pet awarem, duair in go izal ze doimai, sesamoraneu, go i noumamau. Tam pet, tam.”

⁵²Goagen ze go doimai, koli auremen, “Ig ulis abe mem, wes eg na ebizab dareu. Abraham mui, Uwait nugau ze doimai, awaranemen dudu mui, go noumemen. Na nagtal guzenem, duair in go izal ze doimai, sesamoramau, go i noumamau. ⁵³Na go donen, igual embigeg Abraham go noumeun. Nait dabeleu na du banou, Abraham zilacoroi darem ta? Uwait nugau ze doimai, awaranemen dudu han noumemen. Nait dabeleu na in du sul usalaimai, ze mem?”

⁵⁴Yesus nug koli awareun, “Iz izatal izal wanim ulapwag maimai, wanim go eiman esab tub i wai. Izal mekai nug tutak izal wanim ulapwag macaneu. Go Uwait tutak. Agen go igual Uwait anemen. ⁵⁵Bo, ag go i abiu. Iz tutak go abiu. Bo, iz go i abiu awarem zob, go iz polumanemen dudu sul usalem zob, bo, iza go abiu, gonun, gonugau ze unum sesamoranem.

⁵⁶Getal agal embigeg Abraham go izal alabun ziwas zuba, piabun dabeleimai, siksikeun. Gonug petak peimai, banban siksikeun.”

⁵⁷Goagen koli auremen, “Nait wai houhou tabkwai (50) sag tam. Erunai na iz Abraham pemin em?”

⁵⁸Yesus nug koli awareun, “Iz ag petak pet awarem, Abraham go i usalau tam ebu iz daremin.” ⁵⁹Guzenina, goagen aiwag oimai, Yesus wabun ina, go wage wageimai zobu zau banou go zauan utei waneun.

Yesus nug du tub ameg kumi kasoroun.

9 ¹Yesus go aidaidai beteimai, du tub gonugau anag nug ameg kumi soligweun uligeun. ²Gonugau tapaimaraneu dudu agen kanabemen, “Du banou, inug igul eg meun, gonun, du go anag nug ameg kumi soligweun? Nugtal igul eg meun ta, gonugau memeg anag al agen igul eg memen ta?”

³Yesus nug koli awareun, “Du go ameg kumi go nug igul eg i meun, gonugau memeg anag, go han igul eg tub i memen. Go Uwait nugau gusig araog zuba, piabun guzenai meun dareu. ⁴Ulis, em ileu, am banou eu, iz inug palautilena, alemin nugau salau mai murab. Umut aba, ig salau mabun iborain tam. ⁵Iz em e ebu daminag, iz tutak em e ebu duaille agal al pet.”

⁶⁻⁷Yesus ze go ze ze mazaiamai, em ebu sinou heun. Go sinou kau oug ipuleun oimai, du go nugau ameg kumi ebu pezaimai aureun, “Na beteiba, Siloam Ze Unig ebu nait amen ze sil ulusen.” Go Siloam gonugau wanib zebigeg ‘palautina, waneun.’ Guzenina, du go beteimai, ban ze go ebu gonugau ameg ze zil ulusina, ameg oitina, em naliu uligeun.

⁸Guzenina, go waugab daremen duaille mui, duaille ipal go getal abu ebu hobo daimai, duaille ee nugaraneun pemin mui, agen go naliu usalina, uligaimai, agzozou ze memen, “Du e go getal abu ebu hobo daimai, duaille ee nugaraneun du ta?” ⁹Ipal agen enem, “Petak, du e gotal.”

Ipal agen enem, “Tam, du e go tam. Du e tub sul.”

Guzenina, du go nugtal eneun, “Iz getal duaille ee nugaranemin, go iztal.”

¹⁰Goagen kanabemen, “Nait amen erunai naliu meun?” ¹¹Gonug koli awareun, “Du go Yesus anem, go nug kau ze mui ipulaimai oimai, izal ame ebu zioraimai, betei Siloam Ze Unig ebu amen ze ebu ulusen aileun. Iz gonugau ze sesamorina, izal ame naliu meun.”

¹²Goagen koli kanabemen, “Du go gue eru dareu?”

Gonug koli awareun, “Go eru ebu dareu, iz i abiu.”

Parisi dudu agen du go naliu usaleun kanabemen.

¹³Dudu go agen getal ameg kumi dareun du imai aimai, Parisi dudu waiagab betemen. ¹⁴Yesus nug kau oimai, du go nugau ameg kumi

kasoromeun Imabun Ziwas Zobu go ebu guzeneun. ¹⁵Parisi dudu agen go getal ameg kumi dareun du erunai ameg naliu meun aimai kanabemen. Du go nug awareun, “Gonug kau ze mui oimai, izal ame ebu mina, iz betei ame ze ebu ulusaimai, ame naliu mina, em pemin.”

¹⁶Parisi dudu ipal agen enemen, “Du go gue igul go guzeneun, go Uwait eiman alab tam, einen, go Imabun Ziwas Zobu ebuan kasai ze sesamorab tam.”

Guzenina, ipal agen enemen, “Du igul eg macaneu, go nug erunai gugeg beu beu e guzeneu sul guzenamau?” Guzenaimai, agzozou bigagemen.

¹⁷Guzenaimai, Parisi dudu agen du go kolital kanabemen, “Na gonug nait amen kumi koli suban kasizeun em, bo, nait dabeleu du go in?”

Du go nug koli awareun, “Go Uwait nugau ze doimai, awaraneu du.”

¹⁸Zuda dudu banban du gonugau ameg naliu meun nugau ze aneun en goagal oiagab petak i eun, gonun, du gonugau memeg anag agal ze suban duabun aimai ularemen. ¹⁹Guzenaimai, goagen gonugau memeg anag dual kanabaremen, “E agal nanag ta? Goagen anag nug go ameg kumi soligweun emen. Guzenina, ulis erunai gonugau ameg naliu meun?”

²⁰Gonugau memeg anag agen enemen, “Ig abiu go igual naig, go ameg kumi soligwemun. ²¹Bo, erunai gonugau ameg naliu meun, go ig i abiu. Du in nug gonugau ameg oitai moroun go han ig i abiu. Go ban meun, nugtal kanaboron. Nugtal ze mabun iboin.” ²²Gonugau memeg anag dual go guzenemen, einen, Zuda dudu banban agen gotulanemen zauan zamaramam aimai uminemen. Du in nug Yesus go Kristus aba, Zuda dudu agen du go gotulanemen zaueim i damau aimai ze memen, gonun, go uminemen. ²³Gonun, gonugau memeg anag agen, go ban meun nugtal ze mamau aimai awaremen.

²⁴Goagen kolital du go uloroimai, auremen, “Na Uwait nugau ameg ebu petak ze men. Ig abiu du go nug nait amen kasaimeun, go igul eg macaneu du.”

²⁵Du go nug koli awareun, “Du go gue igul eg macaneu ta, tam ta, iz i abiu. Bo, iz getal ame kumi daremin. Ulis em pem. Iz go tutak abiu.”

²⁶Goagen koli kanabemen, “Gonug na erunizeun? Nait amen kumi erunai oitai mizeun?”

²⁷Gonug koli awareun, “Izal ze getal awaremin, ag einen izal ze duabun uteimai, koli duabun kanabemen? Ag han gonugau tapaimaraneu dudu usalabun aimai guzenemen ta?”

²⁸Goagen ze biabial kuaimai, auremen, “Na tutak na du gonugau tapaimizaneu du. Bo, ig Moses nugau tapaimiganeu dudu. ²⁹Ig abiu Uwait nug Moses aureun. Ig i abiu du go gue eru eiman zoun.”

³⁰Du go nug koli awareun, “Iz agal ze doimai, esilakem! Ag i abiu, go eru eiman zoun, bo, go nug izal ame kumi kasai mileun. ³¹Ig abiu

Uwait go dudu igul eg macanemen agal ze i duaneu. Dudu go ulagwag moroimai, gonugau ze sesamoranemen tutak agal ze duaneu. ³²Getal em patai meun ziwas ebu, alai ulis, du tub nug du tub ameg kumi kasai meun ina i duanem, ulis tutak. ³³Du go gue Uwait eiman i aleun zob, go gugeg go guzenabun iboin tam.”

³⁴Parisi ag du go nugau ze mareun doimai, agen koli guzenai auremen, “Na anan nug solinweun ziwas ebu igul eg mui ban memen guzenem na ulis ig tapaimigamoroi ta?” Guzenai auraimai, du go zauan zamorina, waneun.

Dudu go agal oiagab im oitab tam.

³⁵Yesus go igul go guzenemen ze doimai, go betei du go tuloroimai, kanabeun, “Nait ounab Du Nugau Nag en petak em ta, tam?”

³⁶Du gonug koli aureun, “Du banou, go du in ab? Ailemen, iz go en izal oiab petak ai.”

³⁷Guzenina, Yesus nug aureun, “Na du go amen nug pemen, du go nug ulis na ze ze mizei dareu.”

³⁸Du gonug aureun, “Dubanou Ban, izal oiab petak eu.” Guzenaimai, du go nug Yesus nugau arabugab taubib waimai, ulagwag moroun.

³⁹Yesus nug eneun, “Iz em e ebu duailel agal igul sisiarabun alemin. Dudu ag ameag kumi mui ag ameag naliu mamamen, dudu ameag ametai daremen, ag ameag kumi usalamamen.”

⁴⁰Guzenina, Parisi dudu ipal ag go waugab daremen ze go doimai, kanabemen, “Ig han amecig kumi ta?”

⁴¹Yesus nug koli awareun, “Ag ameag kumi mui zob, ag ze tamacag, bo, agen ig amecig naliu daremen emen, gonun, ag ze mui daremen.”

Sipsip gumaraneu du gonugau tatau ze.

10 ¹Yesus nug kolital eneun, “Iz petak pet awarem, du tub go sipsip ninanem gilan og eiman i sianeun, go gilan etuboroi sianeun, du guzeneneg, go zob du. ²Gilan og eiman sianeun du, go sipsip go gumaraneu du pet. ³Go gilan og gumaneun du nug im oitai muraneu, sipsip gumaraneun du go nug gonugau sipsip tutak tutak agal wanimag patena, go sipsip inain go gonugau zeu doimai, go sesamorai unanem. ⁴Go uzaneim imarai noimai, nug amegai betena, sipsip go ses sesamorai bitanem, einen, go gonugau zeu abe macanem. ⁵Go dudu ipal i sesamaranemen. Go dudu ipal agen ularena, uminaraimai unanemen, einen, go agal zepag i abiu.” ⁶Yesus nug tatau ze go awareun, bo, go tatau ze go gonugau zebigeg i abiu.

Yesus sipsip gumaraneu du naliu.

⁷Yesus nug koli eneun, “Iz petak pet awarem, Iz sag iz sipsip agal gilan og. ⁸Dudu ipal ag amegai zomen ag zob dudu. Sipsip inain agal ze duab

tam. ⁹Iz sag iz gilán og pet. Du in izal zau og eiman zumau iz go suban gumai. Go zaueim simai, koli betei ee zabun em naliu peimai, umau.

¹⁰Zob du go zoi, zob oimai, eg marabun zuaneu. Iz ag doropag muzmuz dabun gusig marabun alemin. Guzenaimai, ag ece tub en i tamacag a damamen, muzmuz suban damamen.

¹¹Iz sag iz sipsip gumaranem du naliu. Sipsip gumaraneu du naliu go nug gonugau sipsip en noumabun dareu. ¹²⁻¹³Du tub aiwag en salau maimai, go sipsip gumarabun du sul tam. Go egun zag alina, peimai, sipsip go utaraimai, uminai wanena, egun zag go nug zoimai, sipsip ipal tugarai zina, ipal uminai wane anamam, einen, du go gue gaul aiwag en salau macaneu, gonugau sipsip en i dabilaneu.

¹⁴⁻¹⁵Iz sag iz sipsip gumaranem du naliu. Izal mekai nug iz abe milaneu, izan han mekai abe manem sul, iz izal sipsip abe maranem, goagen han iz abe milanemen. Ag izal sipsip, gonun, iz ag en noumabun guzenem. ¹⁶Izal sipsip ipal ag e gilán oug i daremen. Iz ag han imaraimai, gilán e oug maremin, ag izal ze doimai, ereg tutak ug dabi, iz ag unum gumarai. ¹⁷Izal mekai nug iz en ougab noumaneu, einen, iz izal sipsip en noumaimai, koli asanai. ¹⁸Izal enim tabug utemin, du tub nug unum iwei heabun sul iboin tam, iz gusig ban mui, izal dabeleu eiman iztal izal enim tabug uteimai, iztal izal enim tabug koli wabun iz iboin. Du tub nug iz ze i kuatai i ailamau. Izal mekai nug iz go guzenabun aileun guzental guzenai.”

¹⁹Zuda duailél go ze go doimai, tubaim tubaim bigagemen. ²⁰Dudu asiú agen enemen, “Wes eg gonugau ougab oug simai, go dabug utub usalaneu. Ig einen gonugau ze duabun dabuig mab?”

²¹Bo, dudu ipal agen enemen, “Wes eg mui du go ze naliu guzenai i maramau. Wes eg mui du nug erunai dudu ameag kumi kasarai mamau?”

Zuda duailél agen Yesus dual iwai memen.

²²Ziwas go ebu, Zerusalem ban uzan zobu tub piabun ziwas banou zoun. Ziwas banou go getal Uwait ecesab muranemen zobu zau banou usalai moromai, im oitabun koli dabelabun ziwas banou. Ziwas go ebu, ut malalai banou pet zuaneu. ²³Yesus gue go Nou Zaueim, getal Solomon dacaneun empip anem ebu simai, ai dareun. ²⁴Guzenaimai, Zuda duailél go waugab zoi tuloroimai, kanaboromen, “Eisab na aigamam, na Kristus? Na ulis araog aigamam.”

²⁵Yesus nug koli awareun, “Iz getal ag awaremin, bo, agal oiagab petak ab tam. Gugeg e beu beu unum mekai nugau wanib eiman mai darem, go izal wanim araog mai dareu. ²⁶Bo, ag izal sipsip tam, gonun, agal oiagab iz en petak ab tam. ²⁷Izal sipsip ag izal ze duanemen. Iz ag abe marem, ag iz sesamilanemen. ²⁸Iz ag doropag awau muzmuz dabun gusig maremin, ag i noumamamen. Du tub nug ag izal ebe ebuan i imarai

unamau. ²⁹Duail el go izal me kai nug mileun. Go banou pet duail el ipal unum zilarai dareu, gonun, du tub nug ag me kai nugau ebe g ebuan oi habun iborain tam. ³⁰Iz izal me kai dual ig tutak.”

³¹Guzenina, Zuda dudu agen koli ai oimai, go waporoi hemen. ³²Bo, Yesu s nug awareun, “Iz agal ameagab ebu, izal me kai nugau gugeg beu beu guzenemin, agal dabeleu iz ein gugeg beu beu memin en iwaporoi?”

³³Zuda dudu agen auremen, “Na gugeg beu beu go guzenemen en ig i niwamam, bo, na ze biabial kuai memen. Na gaul du, na izal Uwait aimai, Uwait nugau empip wabun emen, gonun, go en ig na niwaporoi.”

³⁴Yesu s nug koli awareun, “Agal kasai ze ebu sikut wai memen dareu, Uwait nug aneun, ‘Ag uwait iz sul.’” *Buk Song 82:6*

³⁵Uwait nugau ze go polu mab tam, petak pet ze meun. Getal Uwait nug dudu awareun, ‘Ag uwait iz sul.’ ³⁶Gonun, me kai nugtal tapai maraimai, palautilena, alemin, agal dabeleu iz en ein emen? Izan iz Uwait nugau nag darem emin, ag einen iz ze biabial kuai mem ailemen? ³⁷Iz izal me kai nugau salau i oi murai, ag izal ze en oiagab petak i an. ³⁸Bo, iz gonugau salau memin, gonun ag izal ze en oiagab petak i emen aba, ag izal gugeg memin en oiagab petak an. Guzenaimai, ag petak abiu izal Mekai iz ibail darena, iz go dual ere g darem.” ³⁹Go ze go doimai, ag koli go gusig pataporoi emen, bo, go zilarai waneun.

⁴⁰⁻⁴¹Yesu s go koli uzan go Zordan Ze gasageim getal Zon nug duail el ze ziwareun ebu beteun. Go ziw as ipal go ebu darena, duail el asiu go waugab alemen. Goagen enem en, “Zon nug gugeg tub mab tam, bo, gonugau ze unum du go en aneun go petak.” ⁴²Uzan tub, duail el asiu agal oiagab go en petak emenin.

Lasarus noumeun.

11 ¹Du tub ebeu mui gonugau wanib Lasarus, go Betani uzan dacaneun. Uzan tub Maria gonugau amag Marta dual dacanemen. ²Go Maria gonugtal getal ze sous naliu Yesu s nugau arab ebu esikaimai, gonugau gag alig ulig sil gulesai moroun. Air gonugau abiag Lasarus go ebeu mui. ³Ailel go agen Yesu s ze palautai moroimai, enem en, “Dubanou Ban, nait zaun go en ounab noumanem go ebeu mui dareu.”

⁴Yesu s go ze go doimai, eneun, “Ebeu gonug du i noumamau. Gonugun duail el ag Uwait nugau gusig uligaimai, gonugau wanib wag macanemen. Abu go ebu Uwait nugau Nag wanib ulagwag banou umau.” ⁵Yesu s go Marta, gonugau apag Maria, Lasarus dual ere g agen gonugau ougab noumeun. ⁶Go Lasarus ebeu dareu ze doun, bo, go dareun uzan gil aliag dareun.

⁷Gil aliag go mazicina, gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Ig koli Zudia agaig bitacab.”

⁸Guzenina, gonugau tapaimaraneu dudu agen auremen, “Dubanou Ban, Zuda duail el agen na ai sil niwabun ina, alemun, ziw as asiu maziab tam, na koli uzan go bitabun dabelem ta?”

⁹Yesus nug koli awareun, “Gil tutak ebu salau wabun go aua begurug sag, umaseu betei umusig go petak. Gonun, du in go amban aidaneu go aiwag ebu i titou amau, einen, go em ebuan al pianeu. ¹⁰Bo, du in go umaum aidaneu, go aiwag ebu titou amau, einen, go al tamacag.”

¹¹Yesus ze go koli, awareun, “Igual zaicig Lasarus go gabuai dareu, iz beteimai, go asai murai.”

¹²Gonugau tapaimaraneu dudu agen auremen, “Go gabuai dareu aba, go koli naliu usalamau.” ¹³Yesus go tatau ze maimai, Lasarus gabuai dareu awareun, bo, go abiu Lasarus noumeun. Tapaimaraneu dudu agal dabeleu go petak gabuai dareu aimai dabelemen.

¹⁴Guzenina, Yesus nug koli araog awareun, “Lasarus go noumeun. ¹⁵Bo, iz ag en dabeleimai, go al betei dab tam, einen, iz agal oiagab petak abun aimai guzenemin. Ig go piabun bitacab.”

¹⁶Yesus guzenaimai, Tomas nugau wanib tub Didimus nug gonugau salau zaugul awareun, “Ke, ig ereg go al noumabun bitacab.”

Du noumeun asaimai, awau muzmuz dabun en zebigeg, go Yesus tutak.

¹⁷Yesus go gonugau tapaimaraneu dudu abai Betani uzan waugab zuna, dudu ipal agen Lasarus noumeun, ob oug memun gil iwanarai sag mazieun aimai auremen. ¹⁸Uzan tub Zerusalem waugab, ¹⁹gonun, Zuda duail el asiu go Marta zaug Maria dual agal abianag noumeun oiagab naliu usalabun aimai waiagab alai daremen. ²⁰Marta go Yesus alai dareu ze doimai, go Yesus abu ebu tulurabun beteun. Maria go zaueim dareun.

²¹Marta nug betei Yesus tuloroimai, aureun, “Dubanou Ban, na e ebu daremen zob, izal abi i noumeu zob. ²²Bo, ulis han iz abiu na ein ece wabun Uwait auremen, go nug na mizamau.”

²³Yesus nug koli Marta aureun, “Nait abian koli asamau.”

²⁴Marta nug koli eneun, “Io, iz abiu, aiu ses duail el unum koli asamam ziwas ebu, go han asamau.”

²⁵Yesus nug koli aureun, “Dudu noumemen asaimai, awau dabun zebigeg go iz tutak. Duair in go iz en ougab petak aimai, noumamau, go awau damau. ²⁶Dudu unum awau daremen, agal oiagab iz en petak amamen, ag i noumamamen. Ag awau muzmuz damamen. Na ze go en ounab petak eu ta?”

²⁷Gonug koli eneun, “Dubanou Ban, petak pet, izal oiab na en petak eu. Na Kristus, Uwait nugau Nag, na em e ebu gonugau duail el koli imarabun tapai mizena, alemen.”

Yesus go Lasarus en bisou peimai, weineun.

²⁸Marta gue ze go ze ze maziaimai, koli zaueim beteimai, Maria uloroimai, aureun, “Igual tapaimiganeu du zoimai, go na peizai eu.”

²⁹Maria ze go doimai, pigai asaimai, Yesus tulorabun beteun. ³⁰Yesus

go uzan siab tam, go Marta tuloroun empip dareun. ³¹Zuda duail el go Maria al alai daremen, Maria go pigai asaimai, uzaneim nuna, uligaimai, goagal dabeleu go ob ebu manil mabun beteu aimai sesamorai betemen.

³²Maria go Yesus dareun ebu betei tuloroimai, gonugau arabugab taubib waimai, aureun, “Dubanou Ban, na e ebu daremen zob, izal abiagwai i noumeu zob.”

³³Maria go gonugau abiag en ougab eg waimai, manil mina, duail el ipal go al ereg betemen go han oiagab eg wina, manil mina, Yesus go uligaraimai, go han ougab eg wina, weina moroi. ³⁴Gonug kanabareun, “Ag go eru ebu ob oug hemen?”

Goagen auremen, “Dubanou Ban, na piabun zon.”

³⁵Yesus go ougab eg wina, weineun.

³⁶Guzenina, duail el agen enem en, “Ag uligan, go Lasarus en gonugau ougab petak noumeun.”

³⁷Bo, duail el ipal agen enem en, “Du e nug du tub ameg kumi mui kasai mina, ameiteun. Go einen Lasarus isanurabun utena, noumeun?”

Yesus nug Lasarus noumeun asai meun.

³⁸Yesus go koli ougab eg wina, Lasarus aizau ob oug memen waugab beteun. Go aizau og ai banou sil tapelai memen. ³⁹Yesus nug awareun, “Ai go oi han.”

Du noumeun, gonugau abiag Marta nug eneun, “Dubanou Ban, go ob oug hemun gil iwanarai mazieun, gonun, sous eg pet zumau.”

⁴⁰Yesus nug aureun, “Iz na getal aizemin, nait ounab iz en petak emen, Uwait nugau gusig banou pimam.”

⁴¹Guzenina, goagen ai go og tapelai memen ebuan oi hina, Yesus nug Mesgai wag ameitaimai, eneun, “Mekai, na izal ze umkoskos duanemen, gonun, iz na ‘Ese-e’ aizem. ⁴²Iz abiu na izal ze umkoskos duanemen iz duail el e darem en anem, ig gugeg go guzenemen, goagal oiagab na iz palautilena, alemin petak amam.”

⁴³Yesus go guzenai aurai maziainai, banban ulaimai, eneun, “Lasarus, na uzaneim alen.” ⁴⁴Noumeun du go asaimai, uzaneim aleun. Gonugau arab ebeg siameg enib unum tibur galau sil kularai memen.

Yesus nug awareun, “Tibur galau go ulagacebi, unamau.”

Dudu banban agen Yesus webi, noumabun ze patemen.

(Matiu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵Zuda duail el asiu go Maria piabun alemen, Yesus nug gugeg go meun uligaimai, goagal oiagab go en petak emen. ⁴⁶Bo, dudu ipal go Yesus nug gugeg go meun uligaimai, beteimai, Parisi dudu awaremen.

⁴⁷Guzenina, Parisi dudu agen Uwait ula dacanemen dudu banban mui, dudu banban ipal ularena, go alai go tulaimai, enem en, “Du go

ig erunab? Go gugeg beu beu mai dareu. ⁴⁸Ig du go utemun, igul go guzentel guzenai aidaba, duail el unum goagal oiagab go en petak amam. Guzenebi, Rom agal dudu banban agen zoimai, ig eg wai migeimai, igual emgasag mui, Nou Zau banou mui, unum eg wai mamam.”

⁴⁹Du tub gonugau wanib Kaiapas gue wai go eb uwait ula dacaneu du banou pet, go nug awareun, “Ag dabeleu tub dabuiag oug i dareu. ⁵⁰Ag i abiu ta? Du tutak nug duail el agal empip oimai, noumabun iboin. Igu al duail el unum eg wamam go igul naliu tam.”

⁵¹Kaiapas go gonugau dabeleu eiman igul go guzenabun anab tam, go Uwait ula dabun du banou pet, gonun, Uwait nug igul go guzenabun dabeleu morona, go ai u ses Yesu s noumaimai, Zuda duail el e isanarabun aimai ze meun. ⁵²Zuda duail el tutak ag en go noumab tam. Go noumaimai, Uwait nugau duail el em e eb u unum gotularaimai, Uwait waugab imarai alama u. ⁵³Kaiapas guzenina, ziwas go ebutal, Zuda dudu banban agen Yesu s erunai webi, noumabun aimai bigegwai, ze patemenin.

⁵⁴Guzenina, Yesu s go Zudia agaig eb u koli araog aidab tam. Go uzan go uteimai, betei, du tamacag em waugab uzan tub wanib Epraim, gonugau tapaimaraneu dudu abai dareun.

⁵⁵Imabun Ziwas Zobu tub Pasowa waugab zuna, duail el Zerusalem ban uzan waugab han unum Uwait nugau ameg eb u naliu usalabun goagal igul beu beu mabun ban uzan siemen. ⁵⁶Go Yesu s Nou Zau eim zuna, piabun aimai simai gumei daimai, agzozou enemen, “Agal dabeleu erunai dareu? Go Imabun ziwas e zumau ta, i zumau?” ⁵⁷Uwait ula dacanemen dudu banban go Parisi dudu abai agen duail el awaremen, “Yesu s erueim daba, ag uligaimai, ig alai aigebi, betei gusig patamam.”

Maria nug ze sous naliu sil Yesu s nugau arab ulusai moroun.

12 ¹Zuda agal zobu piabun ziwas, wanib Pasowa, gil wasolig sag darena, Yesu s go Lasarus nugau uzan Betani sieun. Uzan tub getal Yesu s nug Lasarus noumeun asai meun. ²Go go eb u simai, go go al ee zabun mis memen. Marta go ee salanina ina, Lasarus go dudu ipal abai go Yesu s al ereg eebiz eb u hobo i daremen. ³Guzenina, Maria nug ze sous naliu wanib ‘nar’, aiwag banou sil gau mabun sul oimai, Yesu s nugau arab eb u esikaimai, gonugau gagalig ulig sil gulesai moroun. Ze sous go zau eim go unum iboreun.

⁴⁻⁵Guzenina, Yesu s nugau tapaimaraneu du tub Zudas Iskariot, go nug ai u ses Yesu s iwai zaugul agal ebeagab eb u maramau, go nug eneun, “Go ze aiwag banou, wai tutak ebuan aiwag sul, wabun iboin pet. Ig dudu ipal maremun, gau mebi, aiwag oimai, duail el ecesab tamacag isanarabun iboin.” ⁶Go ze go eneun, duail el ecesab tamacag en dabelab tam, einen, go zob du. Go Yesu s nugau tapaimaraneu dudu agal aiwag zo gumeimai, go zo go ougan aiwag zob waneun.

⁷Yesus nug ze go doimai, eneun, “Utebi, damau. Go iz ob oug heilamamen ziwas ebu, igul e guzeneu aiu ses dabilamau. ⁸Duaille ecesab tamacag go ag abai umkoskos damamen, bo, iz ag abai umkoskos ban i dai.”

Lasarus webi, noumabun aimai ze patemen.

⁹⁻¹⁰Zuda duaille asi, go Yesus Betani uzan dareu ze doimai, go eim betemen. Go Yesus tutak piabun bitab tam, go Lasarus noumeun Yesus nug ob ougan asai meun han piabun bitemenin, Guzenina, Uwait ula dacanemen dudu banban agen Lasarus han webi, noumabun en ze patemen. ¹¹Einen, go en Zuda duaille asi go semaraimai, Yesus en oiagab petak emenin.

Yesus go emgasag gumaneun du king sul Zerusalem ban uzan sieun.

(Matiu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹²Nineimai, umaseu, duaille asi go zobu wanib Pasowa piabun zomen go Yesus Zerusalem ban uzan alai dareu ze domen. ¹³Guzenaimai, goagen nun gau sul kuataraimai, Yesus alamau abu ebu tulatorabun beteimai, guzenai ulwemen, “Uwait nugau wanib uligwag murab.

Du go Banou nugau wanib ebuan aleu, ulagwag murab. Go Israel agal gumarabun du banou, king.” *Buk Song 118:25-26*

¹⁴Yesus go donki nag tub uligaimai, go wag ebu beteun. Getal Uwait nugau ze nug aneun sul petak zou. ¹⁵Ze go nug guzeneun,

‘Ag Saion ban uzanan duaille, ag uminian. Agal gumarabun du banou go donki nag ebu hobo, aleu.’ *Sekaraia 9:9*

¹⁶Gonugau tapaimaranau dudu igul go amegai guzenemen ze go zebigeg go i abiu. Bo, aiu ses Yesus Mesgai wag simau ziwas ebu, go ze go Uwait nugau ze dareu en dabeleimai, anemen, go Yesus en aneun. Go duaille agen Zerusalem uzan guzenemen koli go en dabilemen. ¹⁷Duaille ag Yesus nug Lasarus asai meun ziwas ebu, go al daremen, ag aidaimai ze go duaille ipal awaranemenin. ¹⁸Igul go en, duaille go Yesus tulatorabun betemen. Einen, go nug gugeg go meun domen. ¹⁹Guzenaimai, Parisi dudu agzozou enemen, “Ag uligan, ig go kuatai ze mabun iborain tam. Emgasag e ebuan duaille unum go sesamore.”

Grik emgasag ebuan dudu ipal agen Yesus itanemen.

²⁰Grik emgasag ebuan dudu ipal agen, dudu ipal go Imabun ziwas, Zerusalem ban uzan, Uwait nugau wanib ulagwag mabun sina, ereg sesamarai siemen. ²¹Grik dudu go agen Pilip, go Betsaida uzanan du, uligaimai, auremen, “Ig Yesus piaporoi.” ²²Guzenina, Pilip nug betei Andru aurina, zaug dual beteimai, Yesus auremen.

²³Yesus nug awareun, “Du Nugau Nag wanib ulagwag banou wabun ziwas ulis zou. ²⁴Iz ag petak pet awarem, wit dab em ebu nuab tam,

go tutak tapai damau. Bo, go em ebu numau, koli walu zoimai, dab asiu mamau. ²⁵Du in go gonugau dorog en ougab noumaimai, em e ebuan ecesab en dabilamau, go eg wamau. Bo, du in em e ebuan ecesab semoroimai, gonugau dorog en ougab i noumamau, gonugau dorog awau muzmuz dabun gusig umau. ²⁶Du in go izal salau mamau, go iz sesamilamau. Uzan tub iz betei dai ebu izal salau du han ereg iz ibail betei damau. Du in go izal salau mamau, izal mekai nug gonugau wanib wag muramau.”

Yesus nug noumabun en ze mareun.

²⁷Yesus nug eneun, “Ulis izal oiab uhu usalina, dabeleu asiu om. Mekai, na go mu wabun ziwass utemen, iz ebiab i zumau aimai, anai ta? Tam. Iz ziwass go mu banou wabun en alemin. ²⁸Mekai, nagtal nait wanim ulapwag banou men.”

Guzenina, ogusau tub nug Mesgai wag eiman eneun, “Iz getal izal wanim ulapwag banou memin, kolital ulapwag banou mai.” ²⁹Duail el asiu go ebu gotulai daremen ze go doimai, enem en, “Go em kulalaneu nug ze mai dareu.” Ipal agen enem en, “Uwait nugau tibur nug alai ze moroi dareu.”

³⁰Bo, Yesus nug awareun, “Ze go ulis ag domen, iz isanilabun tam, go ag isanarabun. ³¹Ulis, Uwait nug em e ebuan duail el sisiarabun zoi dareu. Guzenaimai, go nug em e gumaneu du banou oi amaicamau. ³²Iz dudu agen wag heilebi, izan duail el unum egaremin, iz waiab alamam.” ³³Go erunai noumamau en ze meun.

³⁴Duail el agen koli auremen, “Ig getal igual kasai ze ebu enai domun, Kristus go zumau, i noumamau, go muzmuz damau. Na Du Nugau Nag wag heizamam einen guzenem? Du Nugau Nag go in?”

³⁵Yesus nug koli awareun, “Al go ag ula ziwass asiu i damau. Al hilanau darena, ag abu piabun iboin ebu aidan, umaum usalaba, ag iboin tam. Dudu go umaum aidanemen go em suban i pianemen. ³⁶Go al go hilanau oimai, go en agal oiagab petak an. Guzenebi, ag al ebuan duail el usalamamen.” Yesus go ze go awaraimai, go utarai beteimai, wameun.

Zuda duail el agal oiagab petak ab tam.

³⁷Yesus nug gugeg beu beu goagal ameagab ebu meun, bo, go en goagal oiagab petak ab tam. ³⁸Getal Uwait nugau ze doimai, awaraneun du Aisaia nugau ogusau nug ze meun petak zou,

in nug igual ze en ougab petak eun? Uwait nug in gonugau gusig abai moroun?”

Aisaia 53:1

³⁹Igul go en goagal oiagab petak ab utem. Einen, Aisaia nug han aneun,

⁴⁰Uwait nug goagal ameag kumi usalai maraimai, goagal dabeleu tapelai mareun. Guzenaimai, goagal ameag nug suban i pianemen,

ag suban i dabilanemen. Tub, ag agal igul eg uteiban, koli oiagab kekulebi, iz agal igul eg zilagai marai.’

Aisaia 6:10

Uwait nug guzeneun.

⁴¹Aisaia nug Yesus nugau gusig peimai, go en ze meun.

⁴²Dudu asiu mui, Zuda dudu banban ipal ereg go Yesus en oiagab petak emen. Bo, ag Parisi dudu uminaraimai, agal oiagab petak emen anab tam. Agal gotulanemen zauan zamarebi, unamamen aimai dabeleimai, guzenemen. ⁴³Ag Uwait nug agal wanimag wag maramau en uteimai, ag dudu agen agal wanimag wag maramam en aimai guzenanemen.

Yesus nugau ze gonugtal duailel sisiaramau.

⁴⁴Yesus nug ulwaimai, guzeneun, “Duir in iz en gonugau ougab petak aneu, go iz tutak en ougab petak ab tam, go izal Mekai iz palautileun go en ereg ougab petak aneu. ⁴⁵Du in go iz peileu, go izal mekai iz palautilena, alemin han peu. ⁴⁶Iz em e ebuan al pet alemin. Duailel go iz en goagal oiagab petak amam, go umaum i damamen.

⁴⁷Duir in izal ze doimai, sesamorab tam, iz go i sisiai. Iz em e ebuan duailel sisiarabun alab tam. Iz duailel igul eg macanemen ebuan koli imarabun alemin. ⁴⁸Bo, duir in go iz semileimai, izal ze sesamorab utamau, go ze gonugtal go petak sisiuramau. Iz ze e awarem, go ze gonugtal ag aiu ses sisiaramau. ⁴⁹Iz ze e izal dabeleu eiman mab tam, mekai nug iz palautilena, alemin, gonugtal ze go unum ailina, awarem. ⁵⁰Iz abiu du in mekai nugau ze sesamoramau, go muzmuz awau damau. Gonun, ze unum e awarem, go mekai nug aileun guzental awarem.”

Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu tutak tutak agal aramag ze sil ulusai mareun.

13 ¹Pasowa, Zobu go pianemen ziwas, getal Israel dudu agal embigeg Izip emgasag utei alemen dabilanemen ziwas zuna, Yesus go abiu go em e uteimai, gonugau memeg waugab Mesgai wag siabun ziwas go mazi hogu zoi dareu. Yesus go gonugau duailel em e ebu daremen go en ougab noumeun. Go guzental daimai, betei, gonugau enib ag isanarabun noumeun.

²Yesus gonugau tapaimaraneu dudu abai umaum ee zina zina, Satan nug Zudas, go Saimon-Iskariot nugau nag, Yesus dudu banban agal ebeagab ebu maraba, webi, noumabun dabeleu moroun. ³Yesus go abiu memeg nug gusig unum gonugau ebeg ebu meun. Go abiu Uwait nug go palautina, aleun, koli Uwait waugab simau. ⁴Gonun, Yesus nug ee zai daremen ebu asaimai, gonugau tibur galau huia oi aimai, tibur galau enimag gulesanem tub oimai, gonugau bigug ebu kieun. ⁵Ee tebil ebu ze esikai maimai, gonugau tapaimaraneu dudu tutak tutak agal aramag ulusai maraimai, go tibur galau bigug ebu kieun go sil goagal aramag

ebuan ze gulesai mareun. ⁶Yesus nug goagal aramag unum ulusai marai marai betei, Pita waugab alina, Saimon-Pita nug Yesus aureun, “Dubanou Ban, na izal aram ulusamoroï ta?”

⁷Yesus nug koli Pita aureun, “Igul e ulis guzenem na i abiu, aïu ses petak na abe mamam.”

⁸Pita nug koli aureun, “Na izal aram i ulusamam. Tam pet tam!”

Yesus nug koli aureun, “Iz nait aram i ulusai, na izal tapaimizanem du i damam.”

⁹Yesus nug guzenai aurina, Pita nug koli aureun, “Dubanou Ban, guzenaba, na izal aram sag i ulusen, izal ebe mui gagali mui ereg ze sil ulusai milen!”

¹⁰Yesus nug koli aureun, “Du in go ze ziweun, go unu tamacag, go koli ze i ziwamau. Go gonugau arab sag ze sil ulusamau, einen, arab go em eg tapai aidaneu. Ag unum agal oiagab oug unu tamacag, naliu daremen. Bo, du tub, go sag gonugau ougab oug unu mui dareu.” ¹¹Yesus go Zudas nug nug nugau iwai zaugul ebeagab ebu maramau abe maimai, eneun, “Ag unum agal oiagab oug unu tamacag. Du tub go sag gonugau ougab oug unu mui.”

¹²Yesus nug goagal aramag ulusai maraimai, gonugau tibur galau huia koli oimai, arugaimai, gonugau hubabun pip betei hoboun. Yesus nug go hoboï daremen kanabareun, “Ag izal tapaimaranem dudu, iz ulis agal aramag ze sil ulusem, ag zebigeg go abiu ta? Iz ulis igul go guzenem, gonugau zebigeg awaramoroï. ¹³Ag iz ibail ze maimai, ailanemen, ‘Dubanou Ban, tapaimiganem du.’ Ag go petak anemen, go iz sag agal tapaimaranem du, agal Dubanou Ban. ¹⁴Iz, agal Dubanou Ban, izan agal aramag ulis ulusem pemen igul go guzenem sul, aïu ses agen han zaiagar agal aramag guzentel ulusai maran. ¹⁵Iz ag igul go abai marem pemen, iz salau du sul usalaimai, ag isanaremin, agen han igul go sesamoran. ¹⁶Iz petak pet awarem, em e ebu, salau du tub nug gonugau gumaneu du zilacurabun iboin tam. Du go gue gonugau du banou nug salau mabun palautina, go nug beteimai, gonugau palautoroun du banou i zilauramau. ¹⁷Ulis ag ze e marem domen, go petak. Ag ze e awarem doiban, ag sesamoraimai, iza guzenem sul guzenaimai, ag umkoskos siksikai damamen.”

**Yesus du tub nug go gonugau iwai zaugul agal ebeagab
ebu mamau eun.**

(Matiu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

¹⁸Yesus koli awareun, “Iz ag unum unu mui awarab tam. Tutak du en anemin. Dudu inen izanag tapai maremin, go iz abiu. Bo, ze go getal Uwait nugau ze doimai, awaranemen dudu agen anemen ulis petak zou. Go guzenemen,

‘Du go gue iz ibail ee zai dareu, go nug iz iwai milamau.’

Buk Song 41:9

¹⁹Iz ulis ze e awarem aiw ses petak zuba, agal oiagab petak aimai, ag iz petak abei milamamen. Iz du go dudu go agen sikut wemen ulis e ze mai dacanem. ²⁰Iz petak pet awarem, du in nug dudu izal ze oi aidabun palautaremin imaraimai, suban gumaramau, go iz mui ereg imailamau. Du in nug iz imailamau, go du gue iz palautilena, alemin go han ereg imacamau.”

²¹Yesus nug ze go gonugau tapaimaraneu dudu awaraimai, gonugau ougab uhu usalina, ze wagemabun iborain tam, gonun, araog maimai, eneun, “Iz petak pet awarem, du tub ag ula dareu go nug iz izal iwai zaiar agal ebeagab ebun mamau.”

²²Go ze go awarina, go esilakaimai, ameag nug agzozou piapiar aimai, dabeleimai, enemem, “Go du in en aneu?” ²³Yesus nugau tapaimaraneu du tub Yesus nug go en ougab noumaneu, go Yesus waugab hobo dareun. ²⁴Gonun, Saimon-Pita nug gagalig sil, aureun, “Nagen kanaben, go du in en aneu.”

²⁵Du tub Yesus waugab hobo dareun, Yesus kanababun holoi beteimai, kanabeun, “Dubanou Ban, na in en anem?”

²⁶Yesus nug koli aureun, “Izal *bret* ogog il ebun maimai, du go moromin, ziba, du go nug tutak iz iwai milamau.” Guzenai ze maimai, gonugau *bret* ogog oimai, il ebun maimai, Zudas, Saimon-Iskariot nugau nag moroun. ²⁷Zudas go Yesus nug *bret* oi morona, Satan nug Zudas gusig pataimai, gonugau dabeleu unum gumeun.

Yesus nug Zudas aureun, “Na einen ban darem. Na ein igul guzenabun aba pigai guzenen.” ²⁸Gonugau tapaimaraneu dudu ipal hobo darenem Yesus nug ze go Zudas aureun, go ze meun ze go zebigeg i abiu. ²⁹Zudas go goagal aiwag gumaneu du, gonun, goagal dabeleu Yesus nug go betei ee gau mabun ze moroi dareu, ta, ecesab tamacag dudu ipal aiwag marabun ze moroi dareu ta, emen.

³⁰Guzenaimai, Yesus nug Zudas *bret* ogog morona, oimai, umaum uzaneim noimai, waneun.

³¹Go uzaneim noimai, wanena, Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Ulis, Du Nugau Nag nugau wanib ulagwag oi dareu. Duailen go uligaimai, Uwait nugau wanib ulagwag banou mamam. ³²Duailen agen Yesus nugau wanib ulagwag mui dareu uligaimai, go Uwait nugau wanib ulagwag muramam aimai, ziwas go ebutal Uwait nug gonugau mogoi nugau wanib gonugau gusig nug wag muramau. ³³Izal gelear, iz ban ag abai i dai. Iz getal Zuda dudu banban awaremin sul ulis ag han awarem, ag iz itanilamamen, bo, ag iz eru eiman unai ag bitabun iborain tam. ³⁴Iz ulis ag kasai ze awau tub awaranai, ‘Ag agzozou agal zaiagar en oiagab nug noumamamen. Iz ag en oiab nug noumanemin sul agen

han zaiagar en oiagab nug noumamamen.’ ³⁵ Ag zaiagar en oiagab nug noumaimai, isanaramamen, dudu go agen ag petak abe maramam ag izal tapaimaranem dudu pet.”

Yesus nug Pita enai aureun, “Na iz en duaille awaramam, ‘Iz go i abiu.’”

(Matiu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Pita nug Yesus kanabeun, “Dubanou Ban, na eru utigai unabun aigem.”

Yesus nug Pita koli aureun, “Pita, ulis na iz uzan go bitamoroi na sesamilai unabun iborain tam. Aiu ses petak iz sesamilamam.”

³⁷ Guzenina, Pita nug koli aureun, “Dubanou Ban, na iz einen na bitamam ebu i sesamizabun aimai ailem? Iz na isanize i noumai.”

³⁸ Yesus nug koli aureun, “Na petak iz isanileimai noumamam ta? Pita, iz petak pet aizem, ulis umaum, toi i ulwau ebu, zoi kanabizebi, na izal wanim wagemaimai, ‘iz go i abiu’ ziwas ainarai ze guzenai mamam.”

Yesus go Uwait dareu uzan waugab siabun abu.

14 ¹ Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Ag dabeleu asiu oimai, oiagab uhu i mamau. Uwait en agal oiagab petak aiban, iz en han oiagab petak an. ² Izal mekai nugau zaueim zau empip asiu dareu. Iz agal dabun empip kasabun unamoroi. Go petak tam zob, iz ag i awarem zob. ³ Iz simai ag dabun empip suban kasai maimai, koli alaimai, ag imaraimai, simai, iza ibail ereg damamen. ⁴ Iz uzan go unamoroi uzan gonugau abu ag abiu.” ⁵ Tomas nug aureun, “Dubanou Ban, nait uzan unamoroi ig i abiu. Ig erunai nait uzan gonugau abu abe mamam?” ⁶ Yesus nug koli aureun, “Iz sag iz abu, iz sag iz petak ze zebigeg, iz sag iz doropag awau muzmuz dabun zebigeg. Du in go mekai dareu siabun abu tub eiman siabun iborain tam, izal wanim eiman tutak simau. ⁷ Ag ulis iz abe milemen aba, izal mekai han abe muramamen. Ulis ag go abe maimai, ameag nug go pemen.”

⁸ Pilip nug aureun, “Dubanou Ban, ig memenig abai migemen, go igual oigeb petak amam.” ⁹ Yesus nug aureun, “Pilip, ziwas asiu pet iz ag abai daremin, na iz abe milab tam ta? Du in go iz peileun, go izal mekai peun. Guzenaimai, na einen mekai abai migen em? ¹⁰ Pilip, iz mekai al darem, mekai go iz ibail dareu, go nait ounab petak ab tam ta?”

Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Iz ag ze e ulis awarem, go izal dabeleu eiman awarab tam. Izal mekai go iz ibail daimai, gonugau salau mai dareu. ¹¹ Iz Mekai al darem, Mekai han iz ibail dareu en agal oiagab petak an. Tam aba, iz gugeg manem pianemen dabilan. Go agal oiagab petak abun asai maramau. ¹² Iz ag petak pet awarem, duaille inen iz en oiagab petak emen duaille go ag iz gugeg

macanem sul mamamen. Iz mekai dareu wag siai, gonun, petak pet, agen iz zilacileimai, gugeg banban pet mamamen. ¹³Ag izal duailen, gonun, ein igul mabun ailamamen iz igul go mai. Guzenebi, nag nug gonugau memeg nugau gusig abai maramau. ¹⁴Ag izal duailen, gonun, ein ece wabun, ailebi, izan ag marai.”

**Yesus nug Ah Wes palautabun gonugau
tapaimaranau dudu baib mareun.**

¹⁵Yesus nug kolital awareun, “Ag agal oiagab iz en noumanemen aba, ag izal kasai ze go sesamoramamen. ¹⁶Iz izal mekai auremin, go nug ag isanarabun Ah Wes maramau. Go ag abai muzmuz damau. ¹⁷Ah Wes gue go petak ze maneu. Em e ebuan duailen ag go i uminamamen, einen, ag go i pianemen, ag go i abe macanemen. Bo, ag izal zaiar, ag go abe memen, einen, go ag abai dacaneu, gonun, ag abai damau.

¹⁸Iz ag utaremin, aunagul sul agtal i damamen, iz ag waiagab koli alai. ¹⁹Ziwas hogu dai dai, em e ebuan duailen ag iz koli i peilamamen. Bo, ag izal tapaimaranem dudu tutak agen iz peilamam. Iza awau darem sul, ag han awau damamen. ²⁰Ziwas go zumau ziwas ebu, ag abe mamamen, mekai iz ibail dareu, iz ag abai darem, ag han iz ibail daremen. ²¹Du in go izal kasai ze doimai, suban sesamoraneu, du go gue iz en ougab noumeu. Gonun, izal mekai nug han du go en ougab noumamau. Iza han izal oiab nug du go en noumemin, iz iza en go abai murai.”

²²Go guzenina, tapaimaranau du tub wanib Zudas, go Zudas-Iskariot tam, go nug aureun, “Dubanou Ban, einen ig nait tapaimiganem dudu nagtal abai migemen, abe mizamam, bo, em e ebuan duailen na i peizamam?” ²³Yesus nug koli aureun, “Duair in gonugau ougab iz en noumeu, izal ze sesamoramau, izal mekai nug du go en ougab noumamau. Iz mekai dual du go waugab alaimai, go al muzmuz damam. ²⁴Du in go iz en ougab noumab tam, go izal ze i sesamoraneu. Ze e ag doi daremen, ze go izal tam, go Mekai nugal iz palautilena, alemin nugau ze.

²⁵Iz ag abai em e ebu daimai, ze go unum awaremin. ²⁶Izal mekai nug gonugau Ah Wes izal empip oimai, ag isanarabun palautaba, alamau. Gonug alaimai, igul unum abai maramau. Gonug agal dabeleu asai maraba, ag getal awaremin ze koli dabilamamen.

²⁷Iz ag utarai unamoroi, gonun, izan ag oiab selai dabun ze awaramoroi. Iz oiagab selai dabun igul ag marem. Izal oiagab selai dabun igul go em e ebuan duailen agen ag maranemen sul tam. Ag esilakaimai, oiagab eg usalaba, uminian. ²⁸Iz utarai unabun ze e awaremin domen. Iz unaimai, koli ag waiagab alai. Agal oiagab iz en noumanemen, go nug agal oiagab siksikamau, einen, izal mekai dareu wag siai. Go banou pet, go nug iz unum zilacile dareu. ²⁹Iz ze e ulis awarem, ziwas go i zuau dareu, ag awarem, aiu ses igul go zuba, agal oiagab petak amamen.

30-31 Iz ag abai ze ban i marai, einen, em e gumaneu du aseu. Gonug iz zilacilabun gusig tamacag, bo, em e ebuan duailen abe mamam izal oiab nug mekai en noumaimai, ein igul mekai nug ailina, iz guzenanem.

Asebiag, ig utei unab.”

Yesus go wain a sul.

15 ¹Yesus nug en eneun, “Iza wain a sul. Izal mekai go wain wai atag du. ²Izal a ebeg ebu dab naliu i macaneu, go mekai nug kuatai hiacaneu. Ein a ebeg dab naliu macaneu, go nug itaraimai, a ebe ipal oi hiacaraimai, hogu hogu kitkuataba, dab naliu asiu mamam. ³Ag ze e marena, domen, gonun, go nug agal unu unum uluseun, ag unu tamacag. ⁴Ag iz ibail zoi pezile damamen, iz han ag abai pezarai dai. A ebeg tub go nugtal dab mabun iborain tam, go a bigeg ebu pezai daimai, petak dab macaneu. Igul go sul, ag iz ibail pezile damamen, ag salau naliu mebi, Uwait ougab siksikamau.

⁵Iza wain a, ag wain ebeg. Duair in go iz ibail pezile damau, izan han go al dai. Go dab asiu mamau. Ag iz ibail i pezile damamen, ag igul tub mabun iborain tam. ⁶Du in iz ebi lab ibail pezile i damau, go a ebeg kuanem sul kuatebi, meu maba, ebeg go oimai, ab ebu hamacebi, ilaramau. ⁷Agen iz pezilebi, izal ze ag ebalagab pezarai damau, agal dabeleu eiman ein ece wabun kanabamamen, go ag umamen. ⁸Izal tapaimaranem du naliu, go izal ze duailen awaramau, go izal mekai gonugau wanib ulagwag banou mamau. Go guzenamamen, ag izal tapaimaranem duailen pet usalebi, Uwait nugau ougab siksikamau.

⁹Mekai nug iz en ougab noumeu sul izan han ag en oiab noumanem, gonun, ag iza waiab dabi, iz ag en oiab noumai. ¹⁰Iz izal mekai nugau kasai ze sesamoremin, go muzmuz gonugau ougab iz en noumeu sul, ag izal kasai ze sesamorebi, izal oiab ag en muzmuz noumai. ¹¹Iz ag en izal oiab siksikai dareu. Iz ze go agal oiagab, izal oiab sul usalabun awaremin. Gonug, agal oiagab banban pet siksikamau. ¹²Izal kasai ze enai, iz ag en oiab noumem sul, agen han duailen ipal en oiagab nouman. ¹³Du tub nug gonugau zaug isanurabun gonugau enib dudu ipal marena, goagen webi, noumaba ig abiu go petak go gonugau zaug en ougab noumeun. Oiagab noumabun igul go nug oiagab noumabun igul ipal unum zilacorou. ¹⁴Ag izal kasai ze awaremin sultal sesamoramamen, go ag izal zaiar. ¹⁵Ulis izan ag salau dudu aimai i awarai. Salau du go gonugau gumaneu du gonugau dabeleu i abiu. Bo, ein ze izal mekai nug aileun, go ag unum awaremin, gonun, ag izal zaiar awarem.

¹⁶Agen iz ag abai dabun aimai tapai milab tam, izanag ag izal tapaimaranem dudu tapai maremin. Agen beteiban, ee ug bebi, ee asiu mabun tapai maremin. Ee go muzmuz damau. Ag izal tapaimaranem dudu, gonun, ein ece wabun mekai aurebi, go nug ag maramau.

¹⁷Guzenaimai, iz ag kasai ze go gusig awarem sesamoran. Ag tutak tutak agal zaiagar en oiagab nouman.”

**Em e ebuan duail el agen Yesus nugau
tapaimaraneu dudu gasag maramam.**

¹⁸Yesus nug koli eneun, “Bo, em e ebuan duail el agen ag gasag marebi ag koli dabilan, igul go amegai iza guzent al gasag milemen sul ag ebalagab han guzent al guzenamam. ¹⁹Ag em ebuan duail el pet zob, duail el go agen ag en oiagab noumem zob. Bo, ag duail el go sul tam. Einen, izan ag em e ebuan tapai maremin, gonun, em e ebuan duail el agen ag semaramam. ²⁰Ze tub amegai awaremin dabilan ‘Salau du go gonugau gumaneu du zilacurabun iborain tam’.

Zon 13:16

Ag iz eg milemen sul ag han eg maramam. Bo, duail el go agen izal ze sesamoremenin zob, agal ze han sesamoremen zob. ²¹Ag izal duail el, gonun, igul go ag ebalagab guzenamam. Em e ebuan dudu, du go nug palautilena, alemin ag go i abiu.

²²Iz alai, dudu go agal igul eg en i awaremin zob, ag igul eg guzenemen en ze mui i daremen zob. Agal igul eg macanemen, go ag iz gasag heilemen. Bo, ulis ag abiu, ag iz gasag heilemen, gonun, agal igul eg wagemabun iborain tam. Gonun, ag ze mui damamen. ²³Duail el inen agen iz gasag milamam ag izal mekai han gasag himamen. ²⁴Iz ag ula igul ipal dudu agen mabun iborain tam memin. Ag izan gugeg go memin i pemen zob, ag ze mui i daremen zob. Bo, izan salau memin uligaimai, agen ig mekai dual gasag heigemen. ²⁵Igul go agal kasai ze eb u sikut wai memen petak zou.

‘Duail el ag iz gaul gasag heilemen.’

Buk Song 69:4

²⁶Ah Wes izal duail el isanarabun mekai al dareu, izan ag waiagab palautemina, alama u. Go Wes nug Uwait en petak ze macaneu. Go mekai al dareu alama u. Gonug alaimai, izal ze araog mama u. ²⁷Ag han iz salau bibegwemin eb u iz ibail daremen, gonun, agen izal ze oimai, duail el ipal awaramamen.”

16 ¹Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu koli awareun, “Iz agal oiagab petak emen i utabun aimai ze e awaremin. ²Dudu agen ag igul eg mai daremen aimai, agal gotulanemen zauan zamaramam. Ziwas zumau ziwas eb u, dudu agen ag ugarebi, noumamamen. Ag igul go guzenamam, agen ig Uwait nugau salau naliu moroi darem aimai ze mamam. ³Igul eg go ag ebalagab guzenamam dudu ag iz izal mekai dual i abe migemen. ⁴Iz ze e awarem, ai u ses ziwas igul tub zumau go eb u guzenebi, ag ze e koli dabilamamen. Iz ze go getal awarab tam, einen, iz ag abai daremin.”

Ah Wes nugau salau.

⁵Yesus nug koli eneun, “Ulis iz du go nug palautilena, alemin gonugau uzan koli unamoroi, ag ula, du tub nug na erueim unama u aimai

ailab tam. ⁶Ulis iz ze go awarem, go nug agal oiagab eg pet mareu. ⁷Iz ze e awaremin go petak pet. Iz utarai unai, go ag isanaramau. Iz i unai, ag isanarabun du i alamau. Iz wanemin, izan ag isanarabun Ah Wes palautemin, alamau. ⁸Go alaba, go nug em e ebuan duaillel agal igul eg macanemen araog maraba, tugui ai dabun igul mui, Uwait nugau sisiarabun igul mui, suban abai maramau. ⁹Gonug agal igul eg macanemen araog maramau, einen, ag iz en oiagab petak ab tam. ¹⁰Gonug ag tugui ai dabun bigeg abai maramau, einen, iz izal mekai dareu wag siai, ag iz koli i peilamamen. ¹¹Sisiarabun igul han abai maramau, einen, em e gumanu du, Satan, go mekai nug gonugau igul eg unum sisiai moroimai, go ze mui eu.

¹²Iz ze asiu awarabun iboin, bo, ag ulis ze unum abe mabun iborain tam. ¹³Aiu ses Ah Wes go alaba, go nug Uwait nugau petak ze ag araog abai maramau. Gonugau dabeleu eiman ze i awaramau. Gonug ze Uwait nug ebuan alaneu ag awaramau. Gonug han ein igul aiu ses zumau ag awaramau. ¹⁴Izan go ein ze auremin, oimai, ag awaramau, gonun, go nug izal wanim ulapwag milamau. ¹⁵Ein ece mekai nugau ebeg ebu dareu go izal, go en iz awarem, ein ze izan Ah Wes moromin, go nug ag awaramau.”

Yesus nugau tapaimaraneu dudu dabeleu asiu omen.

¹⁶Yesus nug koli eneun, “Ziwas ipal dai dai, ag iz koli i peilamamen. Ziwas ipal maziaba, ag kolital iz peilamamen.” ¹⁷Tapaimaraneu dudu ipal agzozou enemen, “Ze go aneun, zebigeg einen aneu? Gonug ig aigaimai, ‘Ziwas ipal dai dai, ig go i pimam eu, ziwas ipal maziaba, ig go kolital pimam’ aigeu. Kolital aigeun, ‘Go einen, iz izal mekai dareu wag unai.’” ¹⁸Go koli koli kanabemen, “Go ein ze aigamoroi aimai, ‘Ziwas ipal’ eu. Ig gonugau ze meu bigeg abe mab anmem.”

¹⁹Yesus nug gonugau tapaimaraneu dudu agen ze go en kanabai auraporoi abe maimai, awareun, “Iz enai ze memin, ‘Ziwas ipal dai dai, ag iz koli i peilamamen, ziwas ipal maziaba, ag iz kolital peilamamen,’ ze go en agzozou kanabemen ta? ²⁰Iz petak pet awarem, ag oiagab eg waba, ag weinamamen. Guzenebi, em e ebuan duaillel go siksikamam. Ag, izal duaillel, oiagab eg wamau, bo, agal oiagab koli naliu usalaba, siksikamamen. ²¹Air tub go mogoi soligwabun go ougab eg waneu. Einen, go mu banou wabun ziwas waugab zoimai dareu. Bo, go mogoi soligwaimai, go koli mu go en i dabilaneu. Mogoi go en siksikaneu. ²²Igul go sul, ag ebalagab zumau. Ulis ag oiagab eg weu, bo, iz ag koli uligaremin, agal oiagab naliu usalaba, siksikamamen. Siksikamamen go du tub nug agal oiagab ougan oi heiabun iborain tam. ²³Ziwas go zumau ziwas ebu, agen iz ece tub en i ailamamen. Iz petak pet awarem, ag izal duaillel, ein ece wabun mekai auramamen, go nug maramau.

²⁴Getal daremun alai alai ulis, ag izal wanim pataimai, ece tub wabun i auremen. Ulis ag aurebi, go nug maraba, umamen. Guzenaimai, ag banban siksikamamen.”

Yesus nug em e ebuan gusig zilacoroun.

²⁵Yesus nug koli gonugau tapaimaraneu dudu awareun, “Iz ulis tatau ze eim awarem. Ziwas petak zumau ziwas ebu, tatau ze eim i awarai. Mekai en araog awarai. ²⁶Ziwas go ebu, ag izal wanim pataimai, ece tub wabun mekai auramamen. Iz gusig mui, gonun, agen izal wanim pataimai, mekai aurebi, go nug doimai, agal ze sesamoramau. Guzenebi, izan ag en go i aurai. ²⁷Iz Uwait al daimai, alemin en agal oiagab petak emen. Ag han agal oiagab iz en noumemen, gonun, mekai nug han ag en ougab noumeu. ²⁸Iz izal mekai dual daimai, em e ebu alemin. Guzenaimai, ulis iz em e uteimai, koli izal mekai dareu wag siai.”

²⁹Guzenai awarina, Yesus nugau tapaimaraneu dudu agen auremen, “Ulis, na araog ze mem, tatau ze eim migab tam. ³⁰Ulis ig abe mem na ece unum abiu, na du tub nugau dabeleu unum abe macanem, gonun, na gonugau ze i kanabamam. Go en igual oigeb petak eu, na Uwait nug al daimai, alemen.” ³¹Yesus nug koli awareun, “Ag ulis agal oiagab petak eu! ³²Bo, ziwas waigeb zoi dareu, petak pet, ulis zoi dareu, dudu ipal agen ag unum zamarebi, beu beu agal uzan uminai telitelihamamen. Ag iz utilai wanebi, izaseu tutak tapai dai. Bo, iz tutak i dai, einen, izal mekai go iz ibail dareu. ³³Iz ag ze go agal oiagab oug selai dabun awarem. Em e ebu ag uhu banban oimai, oiagab eg wamau. Bo, ag gusig tapai dacan, einen, iza em e ebuan gusig unum zilacoromin.”

Yesus gonugau tapaimaraneu dudu isanarabun en Uwait aureun.

17 ¹Yesus ze go gonugau tapaimaraneu dudu awaraimai, Mesgai wag ameitaimai, Uwait auraimai, eneun, “Mekai, ziwas ulis zou, nait mogoi nugau wanib ulagwag banou moren, guzenemen, nan nug han nait wanim ulapwag banou mizamau. ²Na duaille e unum gumarabun gusig go moromen guzenaimai, nagen duaille go moromen go nug awau muzmuz dabun gusig maramau. ³Awau muzmuz dabun zebigeg go, duaille agen Yesus Kristus na ibaiz ereg abe marem. Na tutak, na Uwait, na Yesus Kristus palautina, aleun abe memen.

⁴Iz em e ebuan duaille nait gusig, wanim ulapwag mui ereg abai maremin. Iz na nait salau mabun palautilemen go unum poemini. ⁵Mekai, getal em e usalab tam ebu, iz na ibaiz daimai, wanim ulapwag mui daremin. Ulis nait amen ebu wanib go ulapwag mui koli milemen, iz na ibaiz dai.

⁶Iz nagtal em e ebuan duaille tapai maraimai, iz milemen, nait gusig abai maremin. Getal duaille go nait tapai maremen daremin, na iz

milemen, goagen nait ze sesamoranem. ⁷Go ulis abe memen ece unum iz milemen, go na eiman aleun. ⁸Nait ze ailemen, unum awarina omen. Go abiu go petak iz na ibaiz daimai, alemin. Na palautilena, alemin en goagal oiagab petak eu.

⁹Iz go en na aizem, iz em e ebuan duailen en aizab tam. Bo, duailen e nagtal iz milemen en aizem, einen, duailen go nait. ¹⁰Izal duailen go nait, nait duailen go izal. Duailen ipal go izal duailen agal igul uligaimai, go abe mamam izal wanim ulapwag mui.

¹¹Iz em e ebu ban i dai. Ulis iz na darem wag siabun darem, bo, go em e ebu damam. O mekai, nait igul naliu pet, na duailen go gumaraimai, nait gusig iz milemen gusig go nug, go gusig maremen, damam. Guzenemen, igual oigeb tutak darem sul, go han oiagab tutak mai damam. ¹²Iz go abai daimai, gusig go na iz milemen eiman gumaranem. Iz suban gumaremin, du tub utab tam. Tapaimaranem du go tutak nagen go oi abun abu daba, go oi amam. Go nait ze getal ananem petak zou. ¹³Iz ulis na darem wag siamoro. Em e ebu, iz ze go ag duabun anem, einen, izal oiab unum siksikeu sul go agal oiagab oug han guzentel siksikamam.

¹⁴Iz nagen ze milemen awaremin. Go en em e ebuan duailen agen go gasag maremenin. Einen, iz em e ebuan tam. Izal duailen go han em e ebuan tam. ¹⁵Iz na go em e ebuan imarai wag siabun aizab tam, na go isanarabun en iz aizem. Guzenemen, du eg Satan nug go eg i maramau. ¹⁶Iz em e ebuan tam, gonun, go han em e ebuan tam. ¹⁷Nait ze unum petak pet. Nagtal nait petak ze nug goagal oiagab oug gusig maraba, go nait duailen tuguiai usalamam. ¹⁸Na iz em e ebu duailen ula ebu palautilena, alemin sul, izan han go em e ebuan duailen ula palautaremin. ¹⁹Iz go isanarabun izal enim unum na mizem. Guzenemin, go nait duailen tuguianau pet damam.

²⁰Iz go en tutak aizab tam, duailen inen izal tapaimaranem dudu agen ze go awarina, doimai, goagal oiagab petak ai darem go han isanarabun en na aizem. ²¹Izal dabeleu duailen e unum goagal oiagab tutak mai damam. Mekai, na iz ibail darem, iz han na ibaiz darem sul guzenamam. Guzenaimai, go ig ibaig dabun iz aizem. Guzenebi, em e ebuan duailen agen nagen iz palautilena, alemin en goagal oiagab petak amam. ²²Na iz wanim go ulapwag milemen sul, izan han go wanimag wag maremin, gonun, ig tutak darem sul go han oiagab tutak mai damam. ²³Iz go abai pezarai darem sul na iz ibail pezile darem. Guzenaimai, em e ebuan duailen abe mamam, nagtal iz palautileimai, nait ounab iz en noumanem sul, na han izal duailen en ounab nug guzentel noumamam.

²⁴O mekai, nagtal duailen go iz milemen iz na aizem, iz simai dai ebu go han iz ibail ereg si damam. Guzenaimai, getal em e patai mab tam ebu, na nait ounab iz en noumaimai, wanim go ulapwag milemen go

pimam. ²⁵O mekai, na igul naliu macanemen du, em e ebulan duailen go na abe mizab tam. Duailen e na iz palautilemen abe milemen, go sag petak iza eiman na abe mizem. ²⁶Izan nait wanim go ebalagab araog mizemin kolital araog mizai. Guzenemen, na iz en ounab nug noumanem sul, goagen han dudu ipal en goagal oiagab nug noumaba, iz go abai dai.”

Dudu agen Yesus gusig patemenin.

18 ¹Yesus go Uwait aurai maziaini, gonugau tapaimaraneu dudu abai ze tub wanib Kidron eiman betemen. Ze go gasag gonugau tapaimaraneu dudu abai wai tub wanib Oliv wai ebu betemen. ²Zudas go Yesus gonugau iwai zaugul ebeagab ebu mabun du, go abiu Yesus wai go umkoskos gonugau tapaimaraneu dudu abai bitaneu. ³Guzenaimi, Zudas nug Uwait ula dacanemen dudu banban ipal agal salau dudu mui, Parisi dudu agal salau dudu mui, Rom agal malai dudu mui imarai, ougem go betemen. Go al ipal mui, malaimanemen ecesab mui, oimai alemen. ⁴Yesus gue igul go zuabun unum abe meun, gonun, go nug go waiagab beteimai, kanabareun, “Ag in itanai daremen?”

⁵Goagen enemen, “Ig Nasaret uzanan Yesus itanem.”

Gonug awareun, “Go iz sag.” Zudas gue go abai ereg tapai dareun. ⁶Yesus nug ‘Go iz sag’ awarina, go esilakaimai, uminaimai, em ebu alai nomen.

⁷Go nug kolital awareun, “Ag in itanai alemen?” Goagen enemen, “Nasaret uzanan Yesus.” ⁸Yesus nug awareun, “Iz amegai awaremin, go iz sag. Ag iz itanilemen aba, dudu e iz ibail darem utarebi, unamam.” ⁹Ze go, go getal aneun guzentel petak zuabun en awareun. Go getal ze meun, ‘Mekai, iz dudu e nagtal milemen du tub utab tam.’ Zon 6:39

¹⁰Saimon-Pita nug gonugau maulzag huia oimai, Uwait ula dacaneu du banou pet nugau salau du wai aimai gonugau dabug gau naliu eiman kuatai heun. Salau du gonugau wanib Malkus. ¹¹Yesus nug Pita gusig aureun, “Nait maulzag koli gonugau zo oug zulagai memen numau. Mu go mekai nug mileun, nait dabeleu iz mu go i wai em ta?”

Yesus Anas amegwab imai betemen.

¹²⁻¹³Guzenaimi, Rom agal malai dudu mui, goagal gumaraneu du banou mui, Zuda dudu banban agal salau dudu mui, goagen Yesus gusig pataimai, ebeg us sil kiaini, amegai Anas waugab imai betemen. Anas go Kaiapas nugau tanau. Kaiapas gue wai go ebu Uwait ula dacabun du banou pet dacabun moromen. ¹⁴Go Kaiapas nug getal Zuda dudu banban enai awareun, ‘Du tutak nug duailen unum agal empip oimai, noumabun iboin’ aimai awareun.

Pita nug ‘Iz Yesus i abiu’ eun.

(*Matiu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵Saimon-Pita zaug Yesus nugau tapaimaraneu du tub al go Yesus sesamurai betemen. Uwait ula dacaneu du banou pet nug tapaimaraneu

du tub go abe meun, gonun, go Yesus sesamoraimai, zaueim sieun. ¹⁶Pita go uzaneim zau ogeiman tapai dareun. Tapaimaraneu du tub go nug koli uzaneim noimai, zau go og gumanau air go nug Pita zaueim imai siabun aurina, imai sieun. ¹⁷Guzenina, air go nug Pita aureun, “Na han du go nug tapaimizeun du ta?” Pita nug koli aureun, “Tam, iz gonugau tapaimaraneu du tam.”

¹⁸Ziwas go ebu ut malalai, gonun, go ebuan dudu mui, zau gumanemen dudu go ab zoroimai, ab ugei daremen. Pita go han beteimai, go abai ereg ab ugei dareun.

Uwait ula dacaneu du banou pet nug Yesus kanabeun.

(Matiu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹Ziwas go ebutal, Anas nug Yesus gonugau tapaimaraneu dudu en mui gonugau ze duailel maraneun en mui, kanabeun. ²⁰Yesus nug aureun, “Iz duailel agal gotulanemen zaueim mui, Nou Zau banou zaueim mui, ze maranemin. Go ebu, Zuda duailel unum alai gotulanemen, iz ze tub wage wageimai awarab tam. ²¹Na einen iz ailem? Duailel go izal ze domen na go awaren. Iz ein ze awaremin go abiu.”

²²Yesus nug ze go aurina, malai du tub nug Yesus sibeg ebu waimai, eneun, “Na Uwait ula dacaneu du banou enai auranemen em ta?” ²³Yesus nug koli du go aureun, “Iz ze polumaremin zob, ein polu ze memin aba duailel e awaren. Bo, iz petak ze mem aba, na iz einen sibe ebu iwem?”

²⁴Guzenaimai, Anas nug Yesus ebeg us mui Uwait ula dacaneun du banou pet, Kaiapas waugab palautina, beteun.

Kolital Pita nug Yesus i abiu eun.

(Matiu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵Saimon-Pita go tapai dareun empiptal tapai daimai, ab ugei dareun. Dudu ipal agen koli kanabemen, “Petak pet, na du go nug tapaimizeun ta?”

Gonug polumaimai, eneun, “Iz gonugau tapaimaraneu du tam.”

²⁶Guzenina, Uwait ula dacaneun du banou pet nugau salau du tub zoun. Du go Pita nug dabug kuateun du Malkus nugau zaug nug zoimai, kanabeun, “Na du go mui ougem ereg daremen peizemin ta?” ²⁷Pita nug koli eneun, “Tam pet tam. Iz du go i abiu.” Go guzenina ina, toi uleun.

Yesus Pailot ameg ebu imai betemen.

(Matiu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸Malai dudu agen Yesus Kaiapas nugau zau eiman imai aimai, emgasag go gumanau du banou nugau zaueim imai betemen. Du go gue Rom emgasag ebuan. Go umaseu pet betemen. Zuda dudu banban agen du banou go nugau zaueim siab tam, einen, dabilemen go gonugau

zaueim simam, Uwait nugau ameg ebu unu mui usalaimai, Pasowa ee i zimam aimai guzenemen. ²⁹Guzenaimai, go gue uzaneim gumei darena, Pailot nug uzaneim noimai, dudu kanabareun, “Du e nug ein igul meun ag uligaimai, imai alemen?” ³⁰Goagen koli enemen, “Go igul eg mab tam zob, ig go na wautab i imai alem zob.”

³¹Pailot nug awareun, “Ag go imai beteiban, agal kasai ze sesamoraiban, gonugau igul eg meun uligan.” Guzenina, Zuda agal dudu banban agen koli enai auremen, “Igal ebeig nug du tub wemun, noumabun iboin tam. Igul go Rom agal.” ³²Getal Yesus nug nugen noumabun ze maimai, igul go eiman noumabun aneun. Gonugau ze ulis petak zuamoroi.

³³Guzenaimai, Pailot go koli zaueim simai, Yesus ulorona, sina, kanabeun, “Na Zuda duail el agal gumarabun du banou king ta?” ³⁴Yesus nug koli aureun, “Ze go anem nait dabeleu eiman ta, dudu ipal agen na aizemen iz ailem ta?” ³⁵Pailot nug koli aureun, “Na iz Zuda du dabelem ta? Na erunemen ze iz i abiu. Nait duail el mui, Uwait ula dacanemen dudu banban mui, agtal na iz waiab imaiz alemen. Na erunemen? Iz ailen.”

³⁶Yesus nug eneun, “Izal gumabun uzan em e ebu i dareu. Tam pet tam. Izal gumabun uzan em e ebu dareu zob, izal sesamilanemen dudu agen izal eiman isanileimai, alalebi, iz Zuda dudu agal ebeagab i milem zob. Bo, izal gumabun uzan em e ebuan tam.” ³⁷Guzenina, Pailot nug koli kanabeun, “Guzenaimai, na uzan tub eiman gumarabun du banou petak ta?”

Yesus nug koli aureun, “Ze go nait dabeleu ebu zou go petak. Izal anikai nug em e ebu go enegun soliciweun. Iz petak ze mem, go izal salau. Duair in petak ze sesamorangeu, go izal ze duacaneu.” ³⁸Pailot nug Yesus aureun, “Petak ze, go ein ze pet?”

Pailot nug Yesus a gegeulanau ebu asai mabun awareun.

(Matiu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailot nug ze go auraimai, go koli uzaneim Zuda dudu daremen ebu noimai, awareun, “Iz du e nug igul eg tub meun piab tam. ³⁹Bo, ag abiu igal igul, iz umkoskos wai tutak tutak ebu, Pasowa Imabun Ziwas Zobu ebu, du tutak hiacaranem zau oug dareu utena, unaneu. Gonun, ag dabelen iz ‘Zuda duail el agal gumarabun du banou’ utei maremin, unamau ta?” ⁴⁰Goagen koli Pailot gusig kagagai ulaimai, enemen, “Tam pet tam. Go tam. Barabas utemigemen, unamau.” (Barabas go zob du eg tub.)

19 ¹Guzenai aurina, Pailot nug gonugau malai dudu Yesus imai busil esalausul wabun awarina, busil esalausul omen. ²Malai dudu agen us kulam mui oimai, kukotoimai, gonugau gagalig ebu kulai

moromen. Guzenaimai, tibur galau naliu king nugau sul oimai, arugai moromen. ³Go waugab alaimai, koli koli ze biabial kuai auremen, “Na Zuda duail el gumarabun du banou king umkoskos damam!” Guzenai auraimai, sibeg pouai hemen.

⁴Pailot nug koli uzaneim noimai, duail el awareun, “Ag uligan. Iz go uzaneim ag ameagab ebu imai alem, go ag abe mamamen iz du e nugau igul eg tub meun piab tam.” ⁵Guzenaimai, Yesu us kulam king nugau *hat* sul mui, tibur galau gulin mui arugaimai, uzaneim nuna, Pailot nug awareun, “Ag anemen du e uligan.”

⁶Guzenai awarina, Uwait ula dacanemen dudu banban mui, Nou Zau banou gumanemen dudu mui, goagen Yesu uligaimai, Pailot gusig ze auremen, “A gegeulanau ebu wai memen, noumamau. A gegeulanau ebu wai memen, noumamau.”

Guzenina, Pailot nug awareun, “Agenag oiban, a gegeulanau ebu asai macan. Iz go wemin, noumabun igul eg tub go nug meun i pem.”

⁷Bo, goagen koli Pailot auremen, “Igual kasai ze nug guzeneu, du go noumamau, einen, nugtal ‘Iz Uwait nugau Nag’ aimai ze meun.”

⁸Pailot gue ze go doimai, banban umineun. ⁹Guzenaimai, Pailot nug koli zaueim simai, Yesu kanabeun, “Na eru uzanan?” Go guzenai aureun, bo, Yesu nug ze tub koli aurab tam. ¹⁰Pailot nug Yesu koli aureun, “Na einen iz ze milab utem? Na abiu tam ta? Dudu banban agen iz gusig milemen. Iz na utizemin, unabun iboin. Na a gegeulanau ebu niwemin, noumabun iboin.”

¹¹Yesu nug koli aureun, “Na iz a gegeulanau ebu asai heilabun anem, go Uwait nugtal gusig go mabun mizeun. Bo, du in nug iz imaileimai, nait eben ebu mizeun, du go nugau igul eg nug nait igul eg unum zilacoroi dareu.” ¹²Pailot go Yesu nug ze go mina, doimai, ein abu eiman Yesu utemin, unabun aimai dabeleun. Bo, duail el agen koli guzenai ulwemen, “Na du go utemen, unamau, na Sisar* nugau zaug i damam. Du in nugtal go iz gumarabun du banou eu, go Sisar nugau iwai zaug.”

¹³Pailot gue ze go doimai, Yesu imai aimai, noi ze sisieranemen biz ebu hoboun. Empip go Hibru ze eim Gabata anemen. (Ze zebigeg ‘ai biz’)

¹⁴Pasowa zobu piabun gil tuaba zumau, gonun, go ulis sul goagal ece suban macanemen. Am ban ula ebu, Pailot nug duail el awareun, “Agal gumarabun du banou uligan.”

¹⁵Goagen koli ulwemen, “Webi, noumamau! Webi, noumamau! A gegeulanau ebu webi, noumamau!”

Pailot nug awareun, “Ag dabilan izan agal gumaraneu du banou a gegeulanau ebu wemin, noumamau ta?”

Uwait ula dacanemen dudu banban agen enem, “Ig gumiganeu du tub i dareu. Sisar tutak go igual gumiganeu du banou.” ¹⁶Go guzenina, Pailot nug Yesu a gegeulanau ebu webi, noumabun malai dudu ebeagab mareun.

Yesus a gegeulanau ebu asai memen.

(Matiu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷Go Yesus imai betena, nugtal gonugau a gegeulanau gamai aimai, ban uzan uteimai, em tub wanib ‘Eb Galalig Gulam’ em manam ebu sieun. Hibru ze eiman uzan go Golgota anem. ¹⁸Guzenaimai, uzan go ebu, a gegeulanau ebu asai memen. Dudu aliag go han Yesus al ereg a gegeulanau beu beu tubaim tubaim asarai memen. Yesus gue dudu go ula asai memen.

¹⁹Pailot nug sikut tub guzenai wai meun, ‘Nasaret uzanan Yesus. Zuda duaillel agal gumaraneu du banou, king.’ Guzenai sikut waimai, a gegeulanau ebu asai memen gonugau tabauguab wai meun. ²⁰Go ban uzan waugab, Yesus asai memen. Guzenina, duaillel asiu agau go sikut weun Yesus nugau tabaugwab wai meun nanalemen. Sikut go Hibru ze, Rom ze mui, Grik ze eiman mui, weun. ²¹Guzenina, Uwait ula dacanemen dudu banban agen Pailot auremen, “Na einen du go gue Zuda duaillel gumaraneu du banou king aimai sikut wai memen? Nugtal ‘Iz Zuda duaillel gumaranem du banou, king’, eun. Na einen guzenai sikut wai mab utem.”

²²Guzenina, Pailot nug koli awareun, “Izan ein ze sikut wai memin go iboi, guzental damau.” ²³Malai dudu agen Yesus a gegeulanau ebu asai maimai, gonugau tibur galau iwanarai sag doumaimai, tutak tutak omen. Gonugau tibur galau huia arugeun han omen. Tibur galau tutak go huia unum sopwemen. ²⁴Malai dudu agen agzozou enemen, “Tibur galau go i bigagan. Ig onanem aiwag oimai, onaimai, piabun in nug umau.” Guzenaimai, ze go getal sikut wemen petak usaleun.

‘Agen izal tibur galau agzozou doumai omen. Izal tibur galau huia en onanem aiwag onaimai, omen.’

Buk Song 22:18

²⁵Yesus nugau a gegeulanau waugab gonugau anag mui, gonugau anagiag Klopas nugau wau wanib Maria mui, Magdala uzanan Maria ereg, go go ebu tapai daremen. ²⁶Yesus nug gonugau anag mui gonugau tapaimaraneun du go en ougab noumaneu abai piaraimai, anag guzenai aureun, “Anikai, du e, go nait nan pet.” ²⁷Guzenaimai, koli tapaimaraneun du go aureun, “Air e, go nait anan.” Guzenina, ziwas go ebutal, Yesus nugau anag tapaimaraneun du go nug gonugau zaueim imai betei mina dareun.

Yesus noumeun.

(Matiu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸Yesus go abiu ulis Uwait nug em e ebu salau mabun aureun, salau unum mazieun. Guzenaimai, Yesus nug eneun, “Iz ze usegiweu.” Guzenina, ze go getal Uwait nugau agau ebu aneun guzental go petak

zou. ²⁹Ee tebil tub wain ze munug mui waugab dareun, gonun, go ece tub ambig sul oimai, wain ze munug go oug suaimai, a umag ebu maimai, gonugau ogusau ebu memen. ³⁰Yesus gue wain ze munug go zaimai, eneun, “Ulis salau go maziai dareu.” Guzenaimai, go gonugau dug kuai nuna, gonugau wes utei waneun.

Rom agal malai dudu agen Yesus nugau gasag ebu malai sil wemen.

³¹ Guzenina, Zuda agal gumaranem dudu banban agen a gegeulanau ebu asarai memenin dudu aramag kikikukarebi, pigai noumebi, imarai unabun Pailot auremen. Ziwas go ece suban macanemen ziwas, gonun, go guzenai kanabemen. Goagal Imabun Ziwas Zobu tuaba, gonun, dudu goagal enimag utarebi, ziwas go ebu a gegeulanau ebu dabun iboin tam dabilemen, gonun, guzenemen. ³² Guzenaimai, malai dudu agen beteimai, dudu aliag go Yesus dual asarai memen aramag kikikukaremen. ³³ Bo, Yesus go noumina, uligaimai, gonugau arab kukalab tam. ³⁴ Bo, malai du tub nug gonugau malai sil Yesus nugau gasag ebu wina, pigai eseu ze mui nuna, pemenin. ³⁵ (Du nugtal igul go guzenemen peimai, eneun, “Igul go petak usaleun.” Go nugtal abiu go petak ze sag macaneu. Gonun, ag han agal oiagab petak an.) ³⁶ Igul go guzenemen go getal Uwait nugau agau ebu aneun, petak usaleu. Guzeneun,

‘Goagen gonugau arab tub i kuamam.’

Kisim Bek 12:46

³⁷ Ze tub getal Uwait nugau agau ebu han eneun,

‘Duaille du go malai sil wemen sug gul mui pimamen.’ *Sekaraia 12:10*

Yesus nugau enib noumeun aizau oug hemen.

(Matiu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Go guzenina, du tub gonugau wanib Zosep, go Arimatea uzanan, go Yesus nugau noumeun enib a gegeulanau ebuan oi unabun zoimai Pailot aureun. Zosep go han Yesus nugau tapaimaraneun du, bo, go Zuda agal gumaranemen dudu banban uminaraimai, go Yesus en ougab petak eun wageimai meun. Pailot nug ‘io’ aurina, go betei, Yesus nugau noumeun enib a gegeulanau ebuan oun. ³⁹ Nikodemus du gue go getal Yesus piabun umaum beteun, go han alaimai, Zosep al Yesus nugau noumeun enib wabun beteun. Go a ze tub sous naliu zuaneu oimai, beteun. A ze go gonugau uhu houhou ainarai *30 kilo* sag. ⁴⁰ Dudu aliag go agen Yesus nugau noumeun enib oimai, a ze sous naliu zior aimai, tibur galau sil gonugau noumeun enib kulaimai, otoi memen. Igul go Zuda agal dudu noumanem ob oug hiacarabun igul sul guzenemenin.

⁴¹ Yesus a gegeulanau ebu asai memen waugab, ekakai ougem tub dareun. Ougem go aizau ob awau tub elemen. Go oug getal du tub i memen. ⁴² Ziwas go ebu, Zuda duaille agal Imabun Ziwas Zobu zuna, aizau ob go waugab dareun, gonun, go Yesus imai betei aizau ob go oug hemenin.

Yesus koli ob ougan waseun.

20 ¹Ban Zobu ebu, umaum em ilai alina alina, Magdala uzanan Maria go Yesus ob ebu piabun beteun. Go beteimai, ai banou sil im go tapelai memen oi hemen uligeun. ²Go koli pigai, Saimon-Pita zaug Yesus nug gonugau tapaimaraneu du tub go en ougab noumaneu mui go waiagab beteimai, awareun, “Dudu ipal agen Dubanou Ban nugau noumeun enib ob ougan imai wanemen. Go eru ebu betei wageimai memen dareu ig i abiu.”

³Guzenina, Pita zaug tapaimaraneun du go al asaimai, ob ebu betemen. ⁴Du go Pita dual ereg pigai betemen. Du go nug Pita zilacoroimai, pigai go in amegai ob ebu beteun. ⁵Go beteimai, ob waugab waulai noimai, aizau oug amet eun. Go tibur galau Yesus nugau noumeun enib kulai memen dareun peun. Go ob oug siab tam. ⁶Saimon-Pita go ses zoimai, aizau oug simai, tibur galau go dareun peun. ⁷Tibur galau tub gagalig ebu otoi memen han dareun uligeun. Tibur galau go beu beu i dareu, go du tub nug suban maneu sul guzenai mina, dareun. ⁸Guzenina, du go gue amegai ob ebu zoun go han aizau oug sieun. Go ecesab go peimai, gonugau ougab petak eun. ⁹Ziwas go ebu, ag ze go Uwait nugau agau ebu go koli asamau aimai aneun suban abe mab tam. ¹⁰Gonun, tapaimaraneun dudu aliag go koli uzan utei betemenin.

Magdala uzanan Maria nug Yesus uligeun.

(Matiu 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹Maria gue ob go waugab tapai daimai, manil mai dareun. Go manil mai daimai, waulai noimai, ob go oug ameg heun. ¹²Uwait nugau tibur aliag tibur galau ausiau mui go Yesus nugau noumeun enib gabuai memen ebu hobi daremen. Tub gagalig eiman hobi dareun, tub nug arab eiman hobi dareun uligeun. ¹³Goagen Maria guzenai kanabemen, “Air, na ein en ounab eg wina manil mai darem?”

Gonug koli awareun, “Izal Dubanou Ban nugau enib oi wanemen. Iz i abiu eru ebu memen ab!” ¹⁴Go guzenaimai, kekulaimai, Yesus tapai dareun uligeun. Air go gue Yesus nugau siameg uligaimai, abe mabun iborain tam, go ougab alia meun.

¹⁵Guzenaimai, Yesus nug kanabeun, “Na ein itanaimai, manil mai darem?”

Maria gonugau dabeleu go wai gumaneun du nug guzeneu aimai, aureun, “Du banou, na gonugau noumeun enib oi betemen aba, gonugau noumeun enib eru ebu oi betei memen ailemenag, betei imai.” ¹⁶Yesus nug aureun, “Maria.” Guzenina, Maria gonugau zeu doimai, kekulaimai, Yesus suban uligaimai, abe moroimai, Hibru ze eim eneun, “Rabonai.” Ze go zebigeg enai, ‘Igul abai miganem du’. ¹⁷Yesus nug koli aureun, “Iz izal

mekai dareu wag i siau darem, gonun, na iz i patilen. Bo, na beteiba, izal tapaimaranemin dudu awaren, 'Iz izal mekai dareu wag siamoroi. Go han agal memeag. Go izal Uwait, agal Uwait ereg.”

¹⁸ Guzenai aurai mazicina, Maria nug beteimai, Yesus nugau tapaimaraneun dudu awareun, “Iz Dubanou Ban koli ob ougan waseun pemin.” Yesus nug aureun ze go tapaimaraneun dudu unum awareun.

Yesus gonugau tapaimaraneun dudu ameagab zuna, uligemen.

(Matiu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Yesus nugau tapaimaraneun dudu go Zuda agal dudu banban uminaraimai, goagal dacanemen zaueim im gusig gebeimai, daremen. Ban Zobu ebu, umaum, Yesus nug gonugau tapaimaraneun dudu ula zoi tapai daimai, awareun, “Ag agal oiagab selai damau.” ²⁰ Go guzenai awaraimai, gonugau ebeg wemen mui gonugau gasag eiman malai sil wemen sug gul abai mareun. Gonugau tapaimaraneun dudu go Dubanou Ban uligaimai, oiagab siksikemenin. ²¹ Yesus nug koli awareun, “Ag agal oiagab selai damau. Izal mekai nug iz palautilena, alemin sul izan han guzentel ag palautarem.” ²² Guzenai awaraimai, gonugau ogusau wes go ebalagab huaimai, eneun, “Agal oiagab oug Ah Wes on. ²³ Agen dudu ipal agal igul eg zilagai marebi Uwait nug han dudu go agal igul eg unum zilagai maramau. Bo, agen dudu ipal agal igul eg i zilagai marebi Uwait nug han goagal igul eg i zilagai maramau.”

Tomas nug Yesus uligeun.

²⁴ Yesus gonugau tapaimaraneun dudu ameagab ebu zoun ziwes ebu, gonugau tapaimaraneun du tub gonugau wanib Tomas, gonugau wanib tub Didimus, gue go abai dab tam. ²⁵ Go koli zuna, gonugau zaugul agen auremen, “Ig Dubanou Ban uligemun.”

Tomas nug koli awareun, “Bo, izal ame nug gonugau ebeg sug gul peimai, izal ebesil gonugau gasag oug malai sil wemen sug gul ebu maimai, go petak izal oiab petak anai.” ²⁶ Zobu tutak mazicina, ziwes tub Yesus nugau tapaimaraneun dudu go unum koli zaueim im gusig gebeimai, gotulai daremen. Ziwes go ebu, Tomas al ereg daremen. Im gusig gebemen, bo, Yesus go koli zoimai, gonugau tapaimaraneun dudu ula zoi tapai daimai, awareun, “Ag agal oiagab selai damau.”

²⁷ Guzenaimai, go nug Tomas aureun, “Nait eben izal gisan ebu maiba, izal ebe uligen. Na dabeleu asiu uteiba, nait ounab petak en.”

²⁸ Guzenina, Tomas nug Yesus aureun, “Na izal Uwait iz ulapwag mizanem, na izal Dubanou Ban.”

²⁹ Yesus nug aureun, “Na iz uligileimai, nait ounab petak em ta? Dudu ipal go iz peilab tam, goagal oiagab petak emen dudu go agal oiagab banban siksikamam.”

Agau e nugau zebigeg pet.

³⁰Yesus nug gonugau tapaimaraneun dudu ameagab ebun gugeg beu beu meun, agau e ebun unum sikut wai mab tam. ³¹Bo, Yesus go Kristus, du go Uwait nug gonugau duailen koli imarabun palautina, aleun, go han Uwait nugau Nag pet en agal oiagab petak abun aimai sikut wemin. Guzenaimai, ag go en agal oiagab petak amamen, ag awau muzmuz damamen.

Yesus nug gonugau tapaimaraneun dudu kwali sag ameagab ebun zoun.

21 ¹Ziwas ipal mazicina, Yesus nugtal koli Galili Ze Unig waugab gonugau tapaimaraneun dudu ameagab ebun zoun. ²Go ebun gonugau tapaimaraneun dudu guzenai daremen, goagal wanimag Saimon-Pita, Tomas (gonugau wanib tub Didimus), Nataniel (Nataniel go Kana uzanan Galili agaig ebun), Zebedi nugau gelegul aliag mui, Yesus nugau tapaimaraneun dudu aliag han mui go ereg daremen. ³Saimon-Pita nug gonugau zaugul guzenai awareun, “Iz karuk wabun bitamoroi.” Guzenina, gonugau zaugul agen auremen, “Ig ereg na ibaiz karuk wabun bitamam.” Guzenaimai, dudu go unum go tebil ebun simai, wanemen. Umaum go ebun go karuk tub wab tam. ⁴Em ilai alina, Yesus go Galili Ze Unig gasag tapai dareun pemen. Bo, gonugau tapaimaraneun dudu agen Yesus du in dareun aimai, abe mab anmemen. ⁵Guzenina, go nug kanabareun, “O, Zaiar, ag karuk ipal omen ta?”

Goagen koli auremen, “Tam pet tam. Ig karuk tub wab tam.” ⁶Go nug koli awareun, “Agal karuk wanemen zo oiban, tebil gasag ebeag naliu eiman amacaimai, karuk ipal umamen.” Guzenina, goagen Yesus nugau ze sesamoraimai, goagal karuk wanemen zo ebeag naliu eiman heimai, koli patai keuina, tebil wag zuabun iborain tam, einen, karuk asiu kapai dareun.

⁷Guzenaimai, Yesus nug gonugau tapaimaraneun du tub go en ougab nug noumeu go nug Pita aureun, “Du go us nogoug ebun tapai dareun, go igual Dubanou Ban!” Saimon-Pita go agal Dubanou Ban us nogoug ebun tapai dareun aureun doimai, go gonugau tibur galau oi maimai, salau mai dareun pigai oi arugaimai, ban ze oug silikai noimai, ze asai beteun.

⁸Tapaimaraneun dudu ipal go tebil ebun karuk zo kapai zoun mui, keuai ze gasag alemen, einen, us nogoug pulig tam.

⁹Go gasag alaimai, ab elei dareun pemen. Ab go ebun, karuk ipal ab gel wag dareun mui, *bret* ab gasag dareun pemen. ¹⁰Guzenina, Yesus nug awareun, “Ag karuk ipal ulis omen oi alan.” ¹¹Saimon-Pita nug pigai tebil wag simai, karuk zo mui keuai gasageim aleun. Karuk banban asiu, 153 sag daremen. Karuk asiu zo kapai zoun, bo, zo karuk nug bigagab tam.

¹²Yesus nug awareun, “Ag ee zabun e zon.” Guzenina, gonugau tapaimaraneun du tub nug gusig maimai, ‘Na du in’ aimai kanaburab

tam. Einen, go abiu go Dubanou Ban nug. ¹³ Guzenaimai, Yesus nug ab gasag zoimai, *bret* oimai, mareun. Go karuk han guzentel mareun.

¹⁴ Yesus noumaimai, koli ob oug eiman waseun ziwas ebu amegai gonugau tapaimaraneun dudu zaueim daremen ebu ziwas aliag ameagab ebu usaleun. Ulis e guzeneun go ziwas ainarai ameagab ebu usaleun.

Yesus nug Pita ze tub kanaboroun.

¹⁵ Yesus gonugau tapaimaraneun dudu abai ee zaimai, Yesus nug Saimon-Pita kanaboroun, “Saimon, Zon nugau nag, na dudu e darem zilacaraimai, nait ounab iz en noumem ta?”

Gonug koli aureun, “Io, Dubanou Ban, na abiu. Na izal apai sul. Iz na en oiab siksikeu.”

Yesus nug aureun, “Na izal sipsip gelegul ee maren.”

¹⁶ Kolital Yesus nug kanaboroun, “Saimon, Zon nugau nag, na petak nait ounab iz en noumem ta?”

Gonug aureun, “Io, Dubanou Ban, na abiu. Iz na izal apai sul en oiab siksikeu.”

Yesus nug aureun, “Na izal sipsip suban gumaren.”

¹⁷ Kolital, Yesus nug kanaboroun, “Saimon, Zon nugau nag, na iz nait apan sul en ounab siksikeu ta?”

Pita go Yesus nug kolital ziwas ainarai kanaborona, gonugau ougab uhu ban usalina, aureun, “Dubanou Ban, igul unum na nagtal abiu. Na abiu iz na izal apai sul en oiab siksikeu.”

Yesus nug aureun, “Na izal sipsip gelegul ee maren.

¹⁸ Iz na petak pet aizem, na mogoi magun ebu, na eru ebu unabun dabeleimai, unanem. Aiu ses na ureg usalamam ebu, nait eben hemen, dudu ipal agen us sil kicizeimai, na uzan tub bitabun utamam ebu imaiz bitamam.” ¹⁹ (Yesus gue ze go aneun ein igul eiman Pita noumaimai, Uwait nugau wanib wag mabun aneun.) Guzenaimai, Yesus nug Pita aureun, “Na iz sesamilen.”

Yesus nug gonugau tapaimaraneun du tub en ougab noumeun nugau ze meun.

²⁰ Pita nug kekulaimai, Yesus nug tapaimaraneun du tub go en ougab nug noumeu, ses go waiagab zoi tapai darena, peun. (Getal Yesus dual ee zemen ziwas ebu du go nug waugab hobo daimai, kanabeun, “Dubanou Ban, du in nug na iwai zaunar ebeagab ebu mizamau?”) ²¹ Pita nug du go peimai, Yesus kanaboroun, “Dubanou Ban, du e go erunamau?”

²² Yesus nug koli aureun, “Bo, izal dabeleu iz go utemin daba, iz koli alai, na einen go en dabeleu asiu om? Na, iz sesamilen.” ²³ Guzenina, tapaimaraneun du go i noumamau aimai ze unum Yesus en oiagab petak emen duail el ebalagab betena unum domen. Bo, Yesus nug go i

noumamau aimai anab tam. Go guzeneun, “Bo, izal dabeleu iz go utemin, daba, iz koli alai, na einen go en dabeleu asiu om?”

²⁴ Yesu nugau tapaimaraneun du gotal go nug ulis igul go en ze maimai, gonugtal ze e sikut weun. Ig abiu gonugau ze e aneun, go petak pet.

Sikut e poabun ze.

²⁵ Yesu nug igul ipal asiu han meun. Bo, iz go igul ipal en ze tutak tutak agau ebu sikut unum wemin zob, izal dabeleu agau go asiu em e ebu dabun pip tamacag.